

ASIA/ÄRENDE: KAARLE VIHTORI TURUNEN

Av: Vanja Hamidi Isacson

(Version 2019)

Baserat på originaldokument från Utrikesministeriet i Helsingfors och brev skrivna av Kaarlo Vihtori Thurén och Hilma Thurén på finska.

Översättning av dokument från finska: Översättningsbyrå

Grovöversättning av brev från finska: Lasse Zilliacus (bearbetade)

Översättning av nyskriven dialog till finska, grovöversättning till finska av svensk dialog samt språkgranskning och bearbetning:
Mari-Helen Hyvärinen

Översättning till ryska: Keren Klimovsky

ROLLER och SPRÅK
ROOLIT ja KIELI

TANJA: sverigesvenska (uttalar konsekvent finska ord med korta vokaler och u och o som svenskt u och o)

Kvinna ca 30-40 år

TANJA: ruotsinruotsi (lausuu johdonmukaisesti suomenkieliset sanat lyhyin vokaalein sekä suomenkielen u:n ja o:n ruotsinkielen u:na ja o:na)

Nainen n. 30-40 vuotta

VILMA: finska

Kvinna ca 30 år

VILMA: suomi

Nainen n. 30 vuotta

KAARLE: finska och lite ryska

Man 30 - 35 år

KAARLE: suomi ja hieman venäjää

Mies 30-35 vuotta

EEVI: finska och sverigesvenska (med finsk brytning)

Kvinna "flytande" ålder: 8-70 år

EEVI: suomi ja ruotsinruotsi (suomalaisella aksentilla)

Nainen vaihteleva/häilyvä ikä: 8-70 vuotta

ARKIVARIEN/LO: finlandssvenska och finska

ARKISTOIJA/LO: suomenruotsi ja suomi

UD-CHEFEN: finska

UM-JOHTAJA: suomi

SÄKERHETSPOLISEN: finska

SUOJELUPOLIISI: suomi

LIINA: svenska och lite finska

Kvinna ca 60 år

LIINA: ruotsi ja vähän suomea

Nainen n. 60 vuotta

UD-KÖREN (UD-tjänstemän)/NKVD-MÄN (minst 3): finska och ryska)
(UM-KUORO (UM-virkamiehiä) / NKVD-MIEHIÄ (vähintään 3): suomi ja venäjä)

PLATS:

PAIKKA:

Utrikesministeriets arkiv, Skatudden Helsingfors
(Ulkoministeriön arkisto, Katajanokka, Helsinki)

LÄSANVISNINGAR:

LUKUOHJEET:

Text markerat med grått läses ej: endast översättning
(Harmaalla korostettua tekstiä ei lueta: kyseessä ainoastaan
käännös)

SIMULTANT: karaktärerna talar samtidigt i synk
(SIMULTAANISTI: hahmot puhuvat samanaikaisesti,
synkronoidusti)

PARALLELLT: karaktärerna talar samtidigt ej i synk
(RINNAKKAIN: hahmot puhuvat samanaikaisesti, ei
synkronoidusti)

OMVÄXLANDE: karaktärerna tystnar och tar vid från varandra
under den gemensamma repliken
(VAIHDELLEN: hahmot vuorotellen hiljenevät ja jatkavat
toistensa lauseita, yhteisen vuorosanan aikana)

//Tar över, avbryter eller inflikar
(//Jatkaa, keskeyttää tai lisää)

MED EN RÖST: KÖREN talar med en röst
(YHTEEN ÄÄNEEN: KUORO puhuu yhteen ääneen)

Kursivt: betonat
(*Kursiivinen*: painotetaan)

FORTS. under det följande: repliken upprepas under den
följande texten fram till nästa replik.
(JATKUU seuraavan aikana: vuorosanaa toistetaan seuraavan
tekstin aikana, seuraavaan vuorosanaan asti)

*Allt kan ske, allt är möjligt och sannolikt. Tid och rum
existera icke; på en obetydlig verklighetsgrund spinner
inbillningen ut och väver nya mönster: en blandning av minnen,
upplevelser, fria påhitt, orimligheter och improvisationer.
Personerna klyvas, fördubblas, dubbleras, dunsta av, förtätas,
flyta ut, samlas.*

Ur: Erinran: Ett drömspel. August Strindberg

(FINSK FOLKVISA: sjungs i vissa scener markerat som "VILMAS VÄNTAN")
(SUOMALAINEN KANSANLAULU: lauletaan tietyissä kohtauksissa ja on merkitty "VILMAN ODOTUS")

Tuoll' on mun kultani

Tuoll' on mun kultani, ain' yhä tuolla,
kuninkahan kultaisen kartanon puolla.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

On siellä tyttöjä, on komioita,
kultani silmät ei katsele noita.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

Kukat ovat kaunihit, kaunis kevätaamu,
kauniimmat kultani silmät ja haamu.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

Linnut ne laulavat sorialla suulla,
soriampi kultani ääni on kuulla.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

Hunaja ja mesileipä makialle maistaa,
kultani suu sekä huulet on toista.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

Voi, koska näen minä senki ilopäivän:
kultani sivullani kulkevan ja käyvän!
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

Syys tulee etehen ja kesäpäivä rientää,
vaan minun kultani ei tule sentään.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

Tule, tule, kultani, tule kotipuoleen,
taikka jo menehynki ikävään ja huoleen.
Voi minun lintuni, voi minun kultani,
kun et tule jo!

SVENSK ÖVERSÄTTNING (SISTA STROFEN)

Kom, kom tillbaka, till hembygens dalar
ty jag förgås snart av oro och saknad
Ack lilla hjärtevän, ack lilla fågelen
Kommer du ej snart, kommer du ej snart

AKT 1

SCEN 1

1:1

/TANJA och ARKIVARIEN/

TANJA/med en anteckningsbok/

Karle Vitori Turunen. Född åttonde mars nittonhundratvå,
Rokolati...?

(/kädessään muistilehtiö/ Karle Vitori Turunen. Syntynyt kahdeksas
maaliskuuta tuhatyhdeksänsataakaksi, Rokolati..?)

ARKIVARIEN

Roukolahti.

TANJA

Han åkte till Sovjet och kom aldrig tillbaka, vi skulle vilja
veta vad som hände honom.

Jag har hört att det kan finnas information här hos er.

(Hän matkusti Neuvostoliittoon eikä koskaan tullut takaisin, me
haluaisimme tietää mitä hänelle tapahtui. Olen kuullut että täältä
voisi löytyä tietoa.)

ARKIVARIEN

Jag ska se efter.

/ARKIVARIEN lämnar Tanja./

/Arkistoiija jättää Tanjan yksin/

ARKIVARIEN/för sig själv/

Är hon en av oss?

(/Itsekseen/Onko hän yksi meistä?)

TANJA/för sig själv: läser i sin anteckningsbok/

Kyllä. Ei. Kitos. Päivä. Minä. Äiti. Isä. Sisko. Suomi. Leipä.
Sauna. Pirakka.

(Ja. Nej. Tack. God dag. Min. Mamma. Pappa. Syster. Finland. Bröd.
Bastu. Pirog.)

(/itseksseen: lukee muistiinpanojaan/)

ARKIVARIEN

/för sig själv/Kanske. Kanske inte.

/till Tanja/Det finns tyvärr ingen information om Thurén.

(/Itsekseen/Ehkä. Ehkä ei.

/Tanjalle/ Thurénista ei valitettavasti ole mitään tietoja.)

TANJA

Ingen alls?

(Ei yhtään mitään?)

ARKIVARIEN
/skakar på huvudet/
(/pudistaa päättään/)

TANJA
Betyder det att UD inte har nån information om honom
överhuvudtaget?
(Tarkoittaako tämä sitä että Ulkoministeriöllä ei ole hänestä
laisinkaan tietoja?)

ARKIVARIEN
Jag beklagar.
(Pahoittelen.)

TANJA
Skulle det kunna finnas någon annanstans?
(Voisiko tietoa olla saatavilla jostain muualta?)

ARKIVARIEN
Inte troligt.
(Todennäköisesti ei.)

TANJA/på väg/
Förlåt, bara för att vara riktigt säker, sa du Thurén? Han
hette Turunen alltså, Karle Vitori Turunen? Så här.
/visar sina anteckningar/
(/lähdössä/ Anteeksi, ollakseni aivan varma, sanoitko Thurén? Hänen
nimensä oli siis Turunen, Karle Vitori Turunen? Näin. /näyttää
muistiinpanojaan/)

ARKIVARIEN
Turunen?

TANJA/korrekt uttal/
Turunen? ("Toronen")

ARKIVARIEN/ser länge på TANJA/
Ett ögonblick.
(/katsoo pitkään Tanjaa/ Pieni hetki.)

/ARKIVARIEN lämnar Tanja./
(/Arkistoiija jättää Tanjan yksin/.)

ARKIVARIEN
Sannolikt är hon det.
(Todennäköisesti hän on.)

TANJA/läser i anteckningsboken/
Toronen. "U lika med o. O lika med å". Toronen.
(/muistilehtiö/ Toronen. U on o. O on å. Toronen.)

/ARKIVARIEN kommer tillbaka med en mapp./
/Arkistoiija palaa, mukanaan kansio./

ARKIVARIEN

Ursäkta. Jag förväxlade två namn. Här är mappen rörande Kaarle Vihtori Turunen.

(Anteeksi. Sekoitin kaksi nimeä keskenään. Tässä on Kaarle Vihtori Turusen asioita koskeva kansio.)

TANJA

Är det sant?

(Ihanko totta?)

ARKIVARIEN/ger henne inte mappen/

Allt är på finska.

(/ei anna kansiota/ Kaikki on suomeksi.)

TANJA

Vi kan översätta, min mamma kan lite.

(Voimme kääntää, äitini osaa hieman suomea.)

ARKIVARIEN/räcker inte mappen till TANJA/

Det är väldigt mycket.

(/ei anna kansiota Tanjalle/ Siinä on todella paljon käännettävää.)

TANJA

Behöver jag skriva på nåt?

(Täytyykö minun allekirjoittaa jotain?)

ARKIVARIEN/räcker mappen till TANJA/

Nej då.

(/antaa kansion Tanjalle/ Ei täydy.)

TANJA/läser/

"Asia/ärende...Karle Vitori Turunen"

/bläddrar i mappen/

"Tagil 37. Evi hyvä" Herregud. Det är ju brev! Vi trodde hon bränt alla brev, min gammelmormor. Jag måste ringa mamma!

/TANJA ringer. I telefon:/

Mamma! Jag är i arkivet. Gissa vad jag håller i! Hans mapp, gammelmorfars mapp! Jo, det är sant! Hör du mig? mamma! Det finns brev, ocensurerade brev till mormor! Jag trodde alla brev censurerades? ()Jag hör dig dåligt! BREV, det finns BREV TILL MORMOR!()JA! Du, vi får prata sen! Vi ses på hotellet! VI SES!

/till Arkivarien/

Vad är allt det här? alla dokument?

(/lukee/ "Asia/asia...Karle Vitori Turunen"

/selaa kansiota/

"Tagil 37. Evi hyvä" Herrajumala. Nämähän ovat kirjeitä! Luulimme isoisoäitini polttaneen kaikki kirjeet. Minun täytyy soittaa äidille!

/Tanja soittaa/
/puhelimessa/
Äiti! Olen arkistossa. Et ikinä arvaa mitä pitelen kädessäni! Hänen kansiotaan, isoisoisän kansiota! Totta se on! Kuuletko minua? Äiti! Täällä on kirjeitä, sensuroimattomia kirjeitä isoäidille! Luulin että kaikki kirjeet sensuroitiin? //Kuuluu huonosti! KIRJEITÄ, täällä on kirjeitä isoäidille! // Kyllä! Kyllä, voin tuskin uskoa tätä todeksi. Puhutaan sitten myöhemmin enemmän! Nähdään sitten hotellissa! NÄHDÄÄN!
/Arkistoijalle/
Mitä nämä kaikki ovat? Kaikki asiakirjat?)

ARKIVARIEN
Hans ärende.
(Hänen asiansa)

TANJA/mumlar- bläddrar/
Helt otroligt.
(/mumisee-selailee/ Aivan uskomatonta.)

ARKIVARIEN
Mappen får inte lämna arkivet.
(Kansiota ei saa viedä pois arkistosta.)

TANJA
Förlåt?
(Anteeksi kuinka?)

ARKIVARIEN
Det går bra att kopiera allt på vår kopiator.
(Sen sijaan kaikesta voi tehdä monisteita kopiokoneellamme.)

TANJA
Det här är helt otroligt. Helt otroligt.
Jag skulle behöva kaffe. Finns det nåt café här?
(Tämä on aivan uskomatonta. Aivan uskomatonta. Tarvitsisin kahvia. Onko täällä kahvilaa?)

ARKIVARIEN
Café?
(Kahvilaa?)

TANJA
Nej? Okej, bäst jag börjar kopiera då.
(Ai, ei? Selvä, paras että aloitan monistamisen.)

ARKIVARIEN
Ja, det kommer nog ta en stund.
Du kan släcka och stänga dörren efter dig.
(Niin, siinä menee kyllä tovi. Voit sammuttaa valot ja sulkea oven perässäsi.)

TANJA

Stänger ni? Är det ingen annan här?

(Suljetteko? Eikö täällä ole muita?)

ARKIVARIEN/*skakar på huvudet/*

(/pudistaa päätään/)

TANJA

Tack igen. Det här betyder enormt mycket för oss, för mig och min mamma.

(Vielä kerran kiitos. Tämä merkitsee meille aivan valtavasti, minulle ja äidilleni.)

ARKIVARIEN /*tyst för sig själv/*

Hoppas du hittar ut så småningom.

(/hiljaa-itsekseen/ Toivottavasti löydät jonkin ajan päästä ulos.)

/ARKIVARIEN försvinner. Dörren slår igen, tungt. Ljuset släcks./

(/Arkistoija katoaa. Ovi paukahtaa kiinni, raskaasti. Valot sammuvat./)

1:2

/TANJA, UD-KÖREN/

TANJA

Hallå! Hallå?! Du släckte!

Herregud! Hallå, tänd!

/TANJA fipplar med mobilen, för att se. Känner på dörren: den är låst./

(Haloo! Haloo?! Sammutit valot!

Herrajumala! Haloo, sytytä valot!

/Tanja sormeilee kännykkää nähdäkseen. Kokeilee ovea: se on lukossa./)

TANJA/*bankar på dörren/*

HALLÅ! ÖPPNA!

ÖPPNA DÖRREN!

Du kan ju för fan inte bara låsa in mig här!

HALLÅ!

Helvete.

/TANJA försöker ringa, men det finns ingen täckning.
TANJA sjunker ihop vid dörren med mappen. Brevet till Eevi faller ut. Hon känner på det: stryker över pappret med fingrarna. Luktas på det./

(/paukuttaa ovea/

HALOO! AVAA!

AVAA OVI!

Ethän hemmetti soikoon voi vain lukita minua tänne!

HALOO!

Helvetti.

/Tanja yrittää soittaa, mutta kännykässä ei ole verkkoa.

Tanja lyhyistyy oven viereen kansi sylissä. Eeville osoitettu kirja tippuu kansiosta. Hän tunnustelee sitä: haroo sormilla paperia. Nuuhkii sitä./)

TANJA/viskar/

Evi hyvä

Evi hyvä

Evi

Mormor

Det är ditt brev, han skrev det till dig.

/TANJA stoppar ner brevet i sin väska/ficka./

TANJA(/kuiskaa/

Evi hyvä

Evi hyvä

Evi

Isoäiti

Se on sinun kirjeesi, hän kirjoitti sen sinulle.

/Tanja laittaa kirjeen laukkuunsa/taskuunsa./)

/KÖR av olika röster: fragment av brev (upprepas/tas om) läses "böljande" som i en fullsatt bastu./

(/Eri äänistä muodostuva kuoro: kirjeen osia (toistaen) luetaan "lainehtien/aaltoilevasti" kuin täpötäydessä saunassa./)

KÖR

Isällä on ollut kovasti ikävä sinua ja tulisin kyllä jouluksi
(Pappa har längtat väldigt mycket efter dig och skulle gärna vilja hälsa på dig till jul)

Sitten kun isä tulee niin käymme saarella kesällä ja minä opetan sinut uimaan

(sen när pappa kommer åker vi till ön och jag lär dig simma)

Aurinko paistaa jo hyvin lämpöisesti paljon korkeammalta kun siellä tähän aikaan

(Solen skiner redan mycket varmt

mycket högre än därhemma

vid den här tiden)

KÖR forts.

Sinät olet useasti

kehoittanut minua olemaan kärsivällinen ja se on ollut minulle
hyvinkin suuresta merkityksestä

(Du har ofta uppmanat mig att vara tålmodig och det har haft stor
betydelse för mig)

Nyt täytyy minun sanoa sinulle samoin että kestä niin kuten
olet kestänyt tähänkin asti

(Nu måste jag säga dig detsamma, att håll ut så som du hållit ut
tills nu)

Taitaa olla edessä maantie ritarin osa
omat onnensa sielläkin jos ei muuta niin -
vapaus

(Framför en lär vänta en landsvägsriddares lott
men det är bra det med, det har också sin egen lycka om inte annat
så- frihet)

SCEN 2

2:1

/TANJA, SÄKERHETSPOLISEN/

/TANJA söker sig fram till den gigantiska kpiatorn och öppnar den. Kpiatorn sprider ett starkt ljus i det mörka arkivet. TANJA tar det första dokumentet ur mappen./

(/Tanja hakeutuu jättimäisen kopiokoneen luo ja avaa se. Kopiokone luo kirkkaan valon pimeään arkistoon. Tanja ottaa ensimmäisen asiakirjan kansiosta./)

TANJA/försöker läsa/

Tjugosjätte januari trettiotre.

Etsi...välle kesku...s...polli...ille

Turunen, Karle Vitori. Pau...lau...tus?

Neu...vo...stol...iitos...ta

(26/1 33. Till detektiva centralpolisen. Turunen, Kaarle Vihtori, återlämning från Sovjetunionen)

(/yrittää lukea/ Kahdeskymmeneskuudes tammikuuta kolmekymmentäkolme.)

/TANJA kopierar dokumentet./

(/Tanja monistaa asiakirjan./)

RÖST/SÄKERHETSPOLISEN

Otsakkeessa mainitun henkilön puoliso on kääntynyt

Ulkoasiainministeriön puoleen

(Makan till personen i rubriken har vänt sig till Utrikesministeriet)

TANJA

Hallå? Är det nån där?

Kan du tända?

Hallå!

(Halloo! Onko siellä joku?

Voisitko sytyttää valot?

Halloo!)

/SÄKERHETSPOLISEN dyker upp, klädd i uniform från 1930-talet./

(Suojelupoliisi ilmestyy, pukeutuneena 1930-luvulta peräisin olevaan univormuun.)

SÄKERHETSPOLISEN

pyytäen toimenpidettä miehensä palauttamiseksi

Neuvostoliitosta.

(för att be om en åtgärd för att få sin man återlämnad från Sovjetunionen)

TANJA

Förlåt, pratar du svenska? Swedish? No?

Do you work here? Are you a guard?

I have been locked up.

You don't speak English either?

(Anteeksi, puhutko ruotsia? Ruotsia? Ei?

Oletko töissä täällä? Oletko vartija?

Minut on lukittu tänne.

Etkö puhu englantiaakaan?)

SÄKERHETSPOLISEN/*tar dokumentmappen från TANJA/*

(/ottaa kansion jossa on asiakirjoja Tanjalta/)

TURUNEN

KAARLE VIHTORI TURUNEN

TANJA

Ja! det är min gammelmorfar!

//Jag fick den från din kollega!

(Kyllä! Hän on isoisoisäni! Sain sen työtoveriltasi!)

SÄKERHETSPOLISEN (parallellt med Tanja)

//Kommunisti!

Kahdeksas kolmatta tuhatyhdeksänsataakaksi Ruokolahdella

(Kommunist)

(8/3 1902. Ruokohlahti.)

TANJA

Vet du nåt om honom?

(Tiedätkö hänestä jotain?)

SÄKERHETSPOLISEN

on vaimonsa ilmoituksen mukaan

kahdentenakymmenentenäseitsemäntenä päivänä toukokuuta

tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkaksi salaa meriteitse

siirtynyt Neuvostoliittoon

Rajaloikkari!

(har enligt uppgift från sin fru den 27 maj 1932 hemligt via sjövägen tagit sig till Sovjetunionen.

Gränsöverlöpare!)

TANJA

Vi tror att han åkte båt till Ryssland, det brukade mormor säga. Han kom aldrig tillbaka.

(Luulemme että hän matkusti meriteitse Venäjälle, niin isoäiti tapasi kertoa. Hän ei tullut koskaan takaisin.)

SÄKERHETSPOLISEN

Jossa hänen osoitteensa on:

Тюрьма Кресты. Отделение политических заключенных. ЛЕНИНГРАД/
Tyur'ma Kresty. Otdelenie politicheskikh zakliuchionnykh.
LENINGRAD.

(Där hans adress är:)

Krestyfängelset. Avdelningen för politiska fångar. Leningrad)

(Krestyvankila. Poliittisten vankien osasto. Leningrad.)

TANJA

Leningrad? Var han där?

(Leningrad? Oliko hän siellä?)

SÄKERHETSPOLISEN

Sieltä hän ei palanne koskaan.

(Därifrån lär han aldrig återvända)

TANJA

Vi skulle vilja veta vad som hände honom. Varför han försvann.

(Haluaisimme tietää mitä hänelle tapahtui. Miksi hän katosi.)

SÄKERHETSPOLISEN (*bliir alltmer hotfull/närgången*)

(/alkaa yhä uhkaavammaksi/lähenteleväksi/)

Vilma Turunen.

TANJA

Vilma?

SÄKERHETSPOLISEN

ROUVA VILMA TURUNEN

Rajaloikkari Kaarle Turusen vaimo.

(FRU VILMA TURUNEN.

Hustru till gränsöverlöpars Kaarle Turunen.)

TANJA

Det är min gammelmormor.

(Hän on isoisoäitini.)

SÄKERHETSPOLISEN

Ryssähuora.

(Rysshora)

/SÄKERHETSPOLISEN visiterar TANJA./

Etkös matkustaisi Venäjälle miehesi luo?

(Ska inte du resa till din man i Ryssland?)

TANJA

Jag ska bara kopiera. Breven. Dokumenten.

Han... hon som var här, som låste in mig, arkivariern, så att jag kunde göra det. Du kanske kan ringa... så kan hen förklara?

Mobil? Telefon?

/TANJA sträcker fram sin mobil. SÄKERHETSPOLISEN beslagtar den. Kontrollerar sedan hennes väska. Hittar brevet till Eevi./

(Minä aion vain teettää monisteita. Kirjeistä. Asiakirjoista. Hän joka oli täällä, joka lukitsi minut tänne, arkistoija, sanoi että voin tehdä niin. Ehkä voit soittaa hänelle, niin hän voi selittää? Kännykkä? Puhelin?)

/Tanja ojentaa kännykkänsä esille. Suojelupoliisi takavarikoi sen. Tarkistaa tämän jälkeen Tanjan laukun. Löytää Eeville osoitetut kirjeet.)

SÄKERHETSPOLISEN/läser/

"Tagil kolmekymmentäseitsemän. Eevi hyvä. Kiitoksia paljon kirjeestä ja kuvasta jonka isä sai tänne kauaksi vieraalle maalle."

(Tagil 37. Bästa Eevi. Tack så mycket för brevet och fotot som pappa fick hit långt bort till främmande land.)

TANJA

Det är till min mormor, Evi är min mormor.

(Se on isoäidilleni, Eevi on minun isoäitini.)

(SÄKERHETSPOLISEN stoppar brevet i sin rock.)

(/Suojelupoliisi laittaa kirjeen takintaskuunsa./)

TANJA

Snälla! Kan jag få det? jag ska bara kopiera!

Kan jag åtminstone få tillbaka telefonen.

Min mamma undrar säkert var jag är!

(Ole niin kiltti! Saisinko sen? Aion vain monistaa sen!

Saisinko edes puhelimeni takaisin.

Äitini miettii varmasti missä viivyn.)

SÄKERHETSPOLISEN

Puhu suomea!

(Prata finska!)

TANJA

Pratar du verkligen ingen svenska!

//Jag trodde dom flesta pratade svenska här?

(Etkö tosiaan puhu yhtään ruotsia! Luulin että useimmat täällä puhuvat ruotsia?)

SÄKERHETSPOLISEN/parallellt med Tanja/

//Turpa kiinni kommunistihuora!

(/Håll käften kommunisthora!)

2:2

/TANJA, SÄKERHETSPOLISEN UD-CHEFEN, UD-KÖREN, ARKIVARIEN/

/UD-CHEFEN in med UD-KÖREN som följe, de bär pannlampor och mumlar fragment ur dokument rörande Kaarle./

(/UM-Johtaja sisään UM-Kuoro seuranaan, heillä on otsalamput ja he mumisevat katkelmia Kaarleä koskevistä asiakirjoista./)

UD-KÖREN/mumlar en och en, parallellt. TANJA in vid//./

(/mumisee & kuiskaa: yksi kerrallaan sekä rinnakkain/)

1:Kahdentenäkymmenentenäkuudentena päivänä tammikuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkolme.

//Asia: Turunen, Kaarle Vihtori, palautus Neuvostoliitosta.

2:Kuudentena päivänä helmikuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkolme.

Asia: Neuvostoliittoon salatein mennyt Kaarle Vihtori Turunen.

3:Kymmenentenä päivänä kesäkuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkolme.

Asia: Neuvostoliittoon salatein menneiden palauttaminen.

1:Kolmantena päivänä heinäkuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkolme.

//Asia: Neuvostoliittoon salatein mennyt K. V. Turunen

2:Tammikuun kahdentenäkymmenentenäyhdeksäntenä päivänä tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan.

Asia: Neuvostovenäjälle salatein menneen palauttaminen.

3:Ensimmäisenä päivänä helmikuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan.

Asia: Turunen, Kaarle Vihtori; Loikkari, palautusanomus.

1-3:Yhdentenätoista päivänä maaliskuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan.

//Asia: Loikkari Kaarle Vihtori Turunen, palautusanomus.

(26 dagen januari 1933. Ärende: Turunen, Kaarlo Vihtori, återlämning från Sovjetunionen.

6 dagen februari 1933. Ärende: Kaarlo Vihtori Thurén som via hemliga vägar åkt till Sovjetunionen.

1 dagen juni 1933. Ärende: Återlämnande av person som via hemliga vägar åkt till Sovjetunionen.

3 dagen juli 1933. Ärende: Kaarle Vihtori Turunen som via hemliga vägar åkt till Sovjetunionen.

Januari den 29 dagen 1938. Ärende: Återlämnande av person som via hemliga vägar åkt till Sovjetryssland.

1 dagen februari 1938. Ärende: anhållan om återlämning av överlöpare Turunen, Kaarle Vihtori.

11 dagen mars 1938. Ärende: Anhållan om återlämnande av överlöpare Kaarle Vihtori Turunen.)

TANJA/parallellt från //./ (/rinnakkain/)

//Hallå!

//Vilka är ni?

//Pratar ni svenska? Swedish? Ingen? English?

Your colleague said that I could stay here and copy this!

(Haloo! Keitä te olette? Puhutteko ruotsia? Ruotsia? Kukaan?)

Englantia? Työtoverinne sanoi että voin viipyä täällä ja monistaa nämä asiakirjat!)

SÄKERHETSPOLISEN/läser för UD-CHEFEN:/ (/lukee UM-johtajalle:/)
//Viitaten Ministeriön kirjelmään viime tammikuun
kahdenneltakymmenenneltäkuudennelta päivältä N:o 20220,
(Med hänvisning till Ministeriets skrivelse nr 20220 från 26 dagen
förra januari)

TANJA/pratar i mun på SÄKERHETSPOLISEN/
//Kan jag få tillbaka dokumenten, snälla! Jag ska bara kopiera
dom! Jag har rätt att kopiera!
(/puhuu Suojelupoliisin päälle/
/Voinko saada asiakirjat takaisin, ole niin kiltti! Aion vain
monistaa ne! Minulla on oikeus monistaa ne!)

SÄKERHETSPOLISEN
joka koskee rouva Turusen tekemää anomusta saada salatein
Neuvosto-Venäjälle mennyt miehensä Kaarle Vihtori Turunen
palautetuksi Suomeen, etsivä keskuspoliisi lausuntonaan
kunnioittaen ilmoittaa, ettei sillä mainitusta henkilöstä ole
aikaisempia tietoja.

(som handlar om fru Turunens begäran om att få sin man Kaarle
Vihtori Turunen, som via hemliga vägar åkte till Sovjet-Ryssland,
återlämnad till Finland, meddelar detektiva centralpolisens
vördnadsfullt i sitt utlåtande att det inte finns några tidigare
uppgifter om den nämnda personen.)

/SÄKERHETSPOLISEN överlämnar dokumentet till UD-CHEFEN/
(/Suojelupoliisi antaa asiakirjan UM-Johtajalle/)

UD-CHEF/deklamerar/ (/lausuu/)
ULKOASIASIAINMINISTERIÖ.
Helsingissä kuudentena päivänä helmikuuta
tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkolme.
Pääkonsulinvirastolle. Pietarissa.
Asia: Neuvostoliittoon salatein mennyt Kaarle Vihtori Turunen.
(UTRIKESMINISTERIET. Helsingfors 6 februari 1933.
Till Generalkonsulatet i St:Petersburg.
Ärende: Kaarle Vihtori Turunen som via hemliga vägar åkt till
Sovjetunionen)

/ARKIVARIEN in, sätter sig vid en skrivmaskin. Tänder en liten
lampa och börjar transkribera det UD-CHEFEN deklamerar på en
skrivmaskin./

(/Arkistoija sisään, istuutuu kirjoituskoneen ääreen. Sytyttää
pienen valaisimen ja alkaa kirjoituskoneella tarkekirjoittaa sitä,
mitä UM-johtaja lausuu./)

TANJA/till Arkivarien/

Där är du ju! Varför låste du in mig! Hallå? Du låste dörren och släckte ljuset! Kan du förklara för dina kollegor att det var du som gav mig dokumenten! Jag vill bara kopiera och komma härifrån!

(Siinäähän sinä olet! Miksi lukitsit minut tänne! Haloo? Lukitsit oven ja sammutit valot! Voisiko selittää työtovereillesi että se olit sinä joka annoit asiakirjat minulle! Haluan vain monistaa ne ja lähteä täältä pois!)

/ARKIVARIEN tar ingen notis om TANJA./

(/Arkistoija ei huomioi Tanjaa./)

SÄKERHETSPOLISEN/Till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Kuka tämä henkilö on? Eikös hän ole rouva Vilma Turunen?

(Vem är den här individen? Är hon inte fru Vilma Turunen?)

ARKIVARIEN

Ei. Hän on. Sukulainen, Ruotsista.

(Nej. Det är. En släkting, från Sverige.)

SÄKERHETSPOLISEN/Till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Sukulainen joka ei puhu suomea?

(En släkting som inte talar finska?)

ARKIVARIEN

Kaukainen sukulainen.

(En avlägsen släkting.)

SÄKERHETSPOLISEN/Till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Mikä hänen asiansa on?

(Vad är hennes ärende?)

ARKIVARIEN

Etsiä tietoa Turusesta.

(Att söka information om Turunen.)

TANJA

Vad säger han?

(Mitä hän sanoo?)

SÄKERHETSPOLISEN/Till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Kerro hänelle että täällä me puhumme suomea!

(Meddela henne att härinne talar vi finska!)

TANJA/till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Vem är han? Vad har jag gjort!

Kuka hän on? Mitä olen tehnyt!

SÄKERHETSPOLISEN/till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Kuka on päästänyt hänet sisään?

(Vem har släppt in henne?)

ARKIVARIEN

Se olin minä.

(Det gjorde jag.)

SÄKERHETSPOLISEN/till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Ehkä hän on sinun ystäväsi? Sillä sinähän olet myös oikeastaan ruotsalainen?

(Hon är kanske en vän till dig? för du är väl också svensk egentligen?)

ARKIVARIEN

Olen Suomen kansalainen. Enkä minä tunne häntä.

(Jag är finsk medborgare. Och jag känner henne inte.)

SÄKERHETSPOLISEN/till Arkivarien/(/Arkistoijalle/)

Ai niinkö tosiaan? Joka tapauksessa, on sinun vastuullasi pitää hänet ruodussa.

Eikä hän tule saamaan mitään erityiskohtelua vain koska hän on ruotsalainen!

(Jaså, verkligen? Hur som helst så är det ditt ansvar att hålla ordning på henne!

Och hon kommer inte få någon specialbehandling bara för att hon är svensk!)

/SÄKERHETSPOLISEN motar iväg Tanja, övervakar henne under det följande./

(/Suojelupoliisi patistaa hänet tiehensä, valvoo häntä seuraavien tapahtumien ajan./)

UD-CHEFEN

Ulkoasiainministeriö ilmoittaa täten, että Ministeriön puoleen on kääntynyt rouva Vilma Turunen pyytäen toimenpiteitä miehensä työmies Kaarle Vihtori Turusen palauttamiseksi Neuvostoliitosta, minne Turunen kahdentenakymmenentenäseitsemäntenä päivänä toukokuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkaksi passitta oli lähtenyt meritse Helsingistä.

(Utrikesministeriet meddelar på detta sätt att fru Vilma Turunen har vänt sig till ministeriet och bett om åtgärder för att få sin man, arbetare Kaarle Vihtori Turunen, att återlämnas från Sovjetunionen, dit Turunen den 27 maj 1932 åkte utan pass sjövägen från Helsingfors.)

TANJA/till Arkivarien/

Vad säger han, är det om Vilma och Karle?

(/Arkistoijalle/Mitä hän sanoo, koskeeko se Vilmaa ja Karlea?)

UD-KÖREN (*viskar/mumlar/ropar*)
(//*kuiskaa/mumisee/huutaa/ Jatkuu/*)
palauttamiseksi Neuvostoliitosta
toukokuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkaksi passitta oli
lähtenyt meritse Helsingistä
(*äterlämnas från Sovjetunionen*
åkte i maj 1932 utan pass sjövägen från Helsingfors.)

TANJA/till Arkivarien/
Kan du översätta!
(//*Arkistoijalle/ Voitko kääntää!*)

UD-CHEFEN/UD-KÖREN *upprepar kursivt/*
(//*UM-Kuoro toistaa kursiiiset/*)
Turunen ei ole nimenomaan pyytänyt vaimoaan ryhtymään
toimenpiteisiin hänen palauttamisekseen, mutta vaimo on saanut
sen käsityksen, että hän tahtoi palata Suomeen huolehtimaan
puutteeseen joutuneesta perheestään.
(*Turunen har inte uttryckligen bett sin fru att vidta åtgärder för*
hans återlämnande, men frun har fått uppfattningen att mannen skulle
vilja återvända till Finland för att ta hand om sin familj som har
hamnat i nöd.)

UD-KÖREN (*viskar/mumlar/ropar*) *FORTS. □*
(//*kuiskaa/mumisee/huutaa/ JATKUU/*)
toimenpiteisiin hänen palauttamisekseen
//että hän tahtoi palata Suomeen huolehtimaan puutteeseen
joutuneesta perheestään
perheestään
(*åtgärder för hans återlämnande*)
för att ta hand om sin familj som har hamnat i nöd
nöd)

TANJA/parallellt med UD-KÖREN/
//Du pratar ju svenska, jag vet att du pratar svenska!
(//*rinnakkain UM-Kuoron kanssa/ //Sinähän puhut ruotsia, tiedän että*
puhut ruotsia!)

UD-CHEFEN/UD-KÖREN *upprepar kursivt/*
(//*UM-kuoro toistaa kursiiiset/*)
Asiasta antamassaan lausunnossa Etsivä Keskuspoliisi on
ilmoittanut, että sillä ei ole Turusesta aikaisempia tietoja.
(*I sitt utlåtande om ärendet har Detektiva centralpolisens meddelat*
att de inte har tidigare uppgifter om Turunen.)

UD-KÖREN (*viskar/mumlar/ropar/*) *FORTS. □*
(//*kuiskaa/mumisee/huutaa/ JATKUU/*)
Etsivä Keskuspoliisi
Etsivä Keskuspoliisi
(*Detektiva centralpolisens*
Detektiva centralpolisens)

TANJA

Please! Kitos? Kan ingen förklara?

(Eikö kukaan voi selittää?)

UD-CHEFEN/UD-KÖREN *upprepar kursivt/*

(/UM-Kuoro *toistaa kursiiiviset/*)

Saattaen edelläesitetyt seikat *Pääkonsulinviraston* tietoon

Ministeriö pyytää

Pääkonsulinvirastoa ryhtymään asiasta aiheutuviin

toimenpiteisiin.

(Efter att ovan nämnda faktorer har kommit till Generalkonsulatets kännedom ber Ministeriet Generalkonsulatet att vidta de åtgärder som ärendet förorsakar.)

UD-KÖREN/*med ökande styrka/*

FORTS □

(/UM-Kuoro *kasvavalla äänenvoimakkuudella /*) JATKUU

Pääkonsulinvirastoa

ryhtymään asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin

(Generalkonsulatet)

(att vidta de åtgärder som ärendet förorsakar)

UD-CHEFEN

Poliittisten asioiden osasto.

(Avdelningen för politiska ärenden.)

TANJA/till Arkivarien/

Kan du bara förklara för mig! Vad betyder allt det här! alla dokument! vad säger dom om min gammelmorfar!

(/Arkistoijalle/ Voitto vain selittää minulle! Mitä kaikki tämä tarkoittaa! Kaikki asiakirjat! Mitä he sanovat isoisästäni!)

/TANJA *river ut pappret ur Arkivariens skrivmaskin.*

SÄKERHETSPOLISEN *ingriper: tar pappret ifrån henne./*

(/Tanja repii paperin pois Arkistoijan kirjoituskoneesta. Suojelupoliisi tulee väliin: ottaa häneltä paperin pois./)

TANJA

Ge mig brevet! Mormors brev! "Evi hyvä"

(Anna kirje minulle! Isoäidin kirje! "Evi hyvä")

/UD-Kören *tystnar/*

(/UM-Kuoro *hiljenee/*)

SÄKERHETSPOLISEN

Suomea! Täällä puhumme suomea!

(Finska! Härinne talar vi finska!)

UD-CHEFEN

Hän ei kuitenkaan voi tehdä mitään.

(Hon kan ändå inget göra.)

/UD-CHEFEN ger ett tecken till SÄKERHETSPOLISEN som släpper TANJA och kastar brevet till henne.

UD-CHEFEN och SÄKERHETSPOLISEN försvinner./

(/UM-Johtaja antaa Suojelupoliisille merkin, tämä päästää Tanjan ja heittää kirjeen hänelle. [REDACTED])

UM-Johtaja ja Suojelupoliisi katoaa./)

2:3

/TANJA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN/

/ARKIVARIEN kontrollerar att Säkerhetspolisens gått/

(/Arkistoija tarkistaa että Suojelupoliisi on lähtenyt/)

ARKIVARIEN/till UD-KÖREN/(/UM-Kuorolle/)

Vihdoinkin pääsimme siitä tyypistä.

Antakaa hänen tietää. Mutta tämä jää meidän väliseksi asiaksi.

(Äntligen av med den där typen. [REDACTED])

Låt henne få veta. Men det stannar mellan oss!)

UD-KÖREN

Tämä jää meidän väliseksi asiaksi.

(Det stannar mellan oss.)

ARKIVARIEN/med dokumentet: till Tanja/

Utrikesministeriet ber generalkonsulatet i

St: Petersburg att vidta de åtgärder som ärendet förorsakar.

(/asiakirjan kanssa Tanjalle/ Ulkoministeriö pyytää pääkonsulinvirastoa Pietarissa ryhtymään asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin.) [REDACTED])

TANJA

Ärendet?

(Asia?)

UD-KÖREN (med en röst:)

(/yhteen ääneen/:)

Asia: Neuvostoliittoon salatein mennyt Kaarle Vihtori Turunen.

(Ärende: Kaarle Vihtori Turunen som via hemliga vägar åkt till Sovjetunionen)

ARKIVARIEN

Turunen, som via hemliga vägar åkt till Sovjetunionen.

Hans fru har vänt sig till ministeriet och bett om åtgärder för att få sin man som sjövägen åkte till Sovjetunionen utan pass återlämnad. Hustrun har fått uppfattningen att Turunen vill återvända till sin familj som hamnat i nöd.

(Turunen, joka salatein on mennyt Neuvostoliittoon. Hänen vaimonsa on kääntynyt ministeriön puoleen pyytäen toimenpiteitä miehensä palauttamiseksi Neuvostoliitosta, minne tämä passitta oli lähtenyt meriteitse. Vaimo on saanut sen käsityksen, että hän tahtoi palata puutteeseen joutuneen perheensä luo.) [REDACTED])

UD-KÖREN/*viskar, mumlar, ropar/*

(/kuiskaa/mumisee/huutaa)

*toimenpiteisiin hänen palauttamisekseen
että hän tahtois palata Suomeen huolehtimaan puutteeseen
joutuneesta perheestään
perheestään*

*(åtgärder för hans återlämnande
att han skulle vilja återvända till Finland för att ta hand om sin
familj som har hamnat i nöd)*

TANJA

Mormor. Dom skulle åka efter, hon och gammelmormor. Dom hade fått pass och allt. Han skrev ett brev att dom inte skulle komma, "kom inte hit", skrev han, "här är inte bra, ni klarar det inte". Tänk om det finns här i mappen!

(Isoäiti. Heidän piti matkustaa isoisoisän perässä, isoäidin ja isoisoäidin. He olivat saaneet passin ja kaikki. Isoisoisä kirjoitti kirjeen etteivät he tulisi, "älkää tulko tänne", hän kirjoitti, "täällä ei ole hyvä olla, ette pärjää täällä". Mitä jos kirje löytyy täältä kansiosta!)

ARKIVARIEN

Detektiva centralpolisen meddelar att de inte har några tidigare uppgifter om Turunen.

(Etsivä keskuspoliisi ilmoittaa ettei heillä ole aiempia tietoja Turusesta.)

UD-KÖREN/*viskar/upprepar/mumlar/ropar*) FORTS.□

(/kuiskaa/toistaa/mumisee/huutaa/JATKUU/)

Etsivä Keskuspoliisi

Etsivä Keskuspoliisi

(Detektiva centralpolisen

Detektiva centralpolisen)

TANJA

Detektiva centralpolisen.

(Etsivä keskuspoliisi.)

UD-KÖREN/*viskar, mumlar, ropar/* FORTS.□

(/kuiskaa/mumisee/huutaa/JATKUU/)

Etsivä Keskuspoliisi

Etsivä Keskuspoliisi

(Detektiva centralpolisen

Detektiva centralpolisen)

ARKIVARIEN

Säkerhetspolisen. Som var här tidigare.

(Suojelupoliisi. Hän joka oli täällä aiemmin.)

TANJA

Han den otrevliga? var han från säkerhetspolisen!

(Hän joka oli niin epäkohtelias? Oliko hän suojelupoliisista!)

UD-KÖREN/*viskar, mumlar, ropar/* FORTS.□
(/kuiskaa/mumisee/huutaa/JATKUU/)

Etsivä Keskuspoliisi
Etsivä Keskuspoliisi
(Detektiva centralpolisen
Detektiva centralpolisen)

TANJA
Vad hade dom med det och göra?
(Mitä asia heille kuuluu?)

ARKIVARIEN
De kontrollerade om han var medlem i det finska
kommunistpartiet.
(He tarkistivat onko hän suomalaisen kommunistipuolueen jäsen.)

TANJA
Varför?
(Miksi?)

ARKIVARIEN
Det var förbjudet.
(Se oli kiellettyä.)

UD-KÖREN/*viskar, mumlar, ropar/* FORTS.□
(/kuiskaa/mumisee/huutaa/JATKUU/)

Etsivä Keskuspoliisi
Etsivä Keskuspoliisi
(Detektiva centralpolisen
Detektiva centralpolisen)

ARKIVARIEN
De var ju det, de som åkte. Kommunisterna. De ville vara med och
bygga Sovjet.
(Sitähän he olivat, he jotka lähtivät. Kommunisteja. He halusivat
olla mukana rakentamassa Neuvostoliittoa.)

TANJA
Han var inte kommunist!
(Hän ei ollut kommunisti!)

/UD-KÖREN tystnar/
(/UM-Kuoro hiljenee/)

ARKIVARIEN
Inte registrerad partimedlem i alla fall.
(Ei ainakaan rekisteröitynyt puolueen jäsen.)

TANJA

Han ville bara arbeta, skaffa ett bättre liv!
Han var snickare, en duktig snickare och ville jobba på ett bygge.

(Hän halusi vain tehdä töitä, hankkia paremman elämän! Hän oli puuseppä, taitava puuseppä joka halusi tehdä töitä rakennustyömaalla.)

ARKIVARIEN

Ja, det fanns det ju gott om där borta.

(Niin, niitähän siellä riitti.)

TANJA

Så, vad betyder det? Försökte dom få hem honom?

(Eli mitä tämä tarkoittaa? Yrittivätkö he saada hänet kotiin?)

UD-KÖREN (*viskar/mumlar/ropar*)

FORTS.□

(*/kuiskaa/mumisee/huutaa/JATKUU*)

Pääkonsulinvirasto

ryhtymään asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin

(Generalkonsulatet)

(*vidta de åtgärder som ärendet förorsakar*)

ARKIVARIEN

Ministeriet ber generalkonsulatet

//att vidta de åtgärder som ärendet förorsakar.

Ministeriö pyytää pääkonsulinvirastoa ryhtymään asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin.)

UD-KÖREN (*/viskar, mumlar, ropar/*

FORTS.↓ (*till "Vilma"*)

(*/kuiskaa/mumisee/huutaa/JATKUU/*) (*/Vilmalle/*)

//ryhtymään asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin

(*vidta de åtgärder som ärendet förorsakar*)

TANJA

De åtgärder som ärendet förorsakar? Det är en människa!

Och sen? Vad hände sen! Vad gjorde dom? Gjorde dom nånting i St:Petersburg?

(Asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin? Me puhumme ihmisestä!

Ja sitten? Mitä sitten tapahtui! Mitä he tekivät? Tekivätkö he Pietarissa mitään?)

/TANJA plockar upp en handskrivnen lapp ur mappen.

KÖREN tystnar./

(*/Tanja poimii käsinkirjoitetun lapun kansiosta. Kuoro hiljenee./*)

TANJA

"Vilma Turunen". Vad är det här? är det Vilma som skriver?

("Vilma Turunen". Mikä tämä on? Onko tämä Vilman kirjoittama?)

ARKIVARIEN/*läser lappen & ger den till UD-KÖREN/*

Fru Vilma Turunen vars man är i Ryssland, berättar den nionde i andra trettiotre att maken meddelar att han ska förflyttas till en ny arbetsplats som ännu är okänd.

(/lukee lapusta ja antaa sen UM-Kuorolle/ Rouva Vilma Turunen jonka mies on Venäjällä, kertoo yhdeksäs kahdetta kolmekymmentäkolme että hänen miehensä ilmoittaa että hänet siirretään toiseen työpaikkaan jonka osoitetta ei vielä tiedetä.)

TANJA

Arbetsplats? vadå för arbetsplats?

(Työpaikka? Mikä työpaikka?)

ARKIVARIEN

Det var nog snarare ett läger, ett arbetsläger.

Men det kunde han förstås inte skriva.

(Se oli oli kyllä pikemminkin leiri, työleiri. Mutta sitä hän ei tietenkään voinut kirjoittaa.)

TANJA

Arbetsläger?

(Työleiri?)

ARKIVARIEN

Jag är rädd att din mormors far hamnade i ett av Stalins Gulagläger.

(Pahoin pelkään että isoäitisi isä joutui yhdelle Stalinin Gulagleireistä.)

TANJA

Ge mig!

/TANJA *sliter lappen från UD-KÖREN./*

/mumlar/Vilma Turunen. Vilma.

(Anna se minulle! /Tanja repii lapun UD-Kuorolta. Mumisee/ Vilma Turunen. Vilma.)

SCEN 3

3:1

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN/

/VILMA dyker upp. Vilma och Tanja är mycket lika varandra./
(/Vilma ilmestyy. Vilma ja Tanja ovat hyvin samannäköisiä./)

VILMA (skriver:)(/kirjoittaa:/)

"Yhdeksäs kahdetta saapui kortti, että hänet tovereineen siirretään toiseen työpaikkaan, jonka osoitetta ei vielä tietänyt."

Mihin he sinua vievät? Vielä kauemmas pois?

Sinun täytyy tulla kotiin, kotiin meidän luo! Kotiin minun ja Eevin luo. Emme pärjää täällä ilman sinua. Meillä ei ole täällä mitään! Kukaan ei halua antaa minulle töitä nyt kun sinä olet siellä. Kukaan ei halua olla meidän kanssa tekemisissä. Eevi on aina nälkäinen. Hän tarvitsee uudet talvivaatteet. Hän tarvitsee sinua. Me tarvitsemme sinua. Minä tarvitsen sinua.

(Den nionde februari kom ett kort att han förflyttas med sina kamrater till en ny arbetsplats, vars adress han ännu inte känner till.)

Vart tar dom dig? Ännu längre bort? Du ska hem, hem till oss! Hem till Eevi och mig. Vi klarar oss inte här utan dig. Vi har inget här! Ingen vill ge mig arbete nu när du är där borta. Ingen vill kännas vid oss. Eevi är alltid hungrig. Hon behöver nya vinterkläder. Hon behöver dig. Vi behöver dig. Jag behöver dig.)

TANJA

Gammelmormor?

(Isoisoäiti?)

UD-KÖREN/med en röst/(/yhteen ääneen:/)

Rouva Vilma Turunen

(Fru Vilma Turunen)

VILMA

Kyllä, minä olen.

(Ja, det är jag.)

UD-KÖREN/med en röst/(/yhteen ääneen/)

Suomen ja Neuvostoliiton viranomaisten välisissä neuvotteluissa koskien niin sanottujen rajaloikkarien palauttamista

(I förhandlingarna mellan finska och sovjetiska myndigheter gällande återlämnandet av så kallade gränsöverlöpore)

TANJA/till Arkivarien/

Vad säger dom till henne?

(/Arkistoijalle/ Mite he sanovat hänelle?)

ARKIVARIEN

De säger att i förhandlingarna mellan finska och sovjetiska myndigheter gällande återlämnandet av så kallade...
rajaloikkarit.

(He sanovat että Suomen ja Neuvostoliiton viranomaisten välisissä neuvotteluissa koskien niin sanottujen...rajaloikkarien palauttamista.)

UD-KÖREN

Rajaloikkari

(Gränsöverlöpare)

ARKIVARIEN

Gränsöverlöpare

(Rajaloikkari)

TANJA

Gränsöverlöpare?

(Rajaloikkari?)

UD-KÖREN/VILMA parallellt med UD-KÖREN/

(/Vilma rinnakkain UM-Kuoron kanssa/)

//Rajaloikkarien

palauttamisesta käydyissä neuvotteluissa on nyttemmin päästy
sellaiseen tulokseen,

(Gränsöverlöpare

i förhandlingar angående överlämnande har man nu kommit fram till
ett sådant resultat)

VILMA/läser- parallellt med UD-KÖREN)

(/lukee rinnakkain UM-Kuoron kanssa/)

//Rajaloikkarien

palauttamisesta käydyissä neuvotteluissa on nyttemmin päästy
sellaiseen tulokseen,

että paluumahdollisuuksia on olemassa

että paluumahdollisuuksia on olemassa

(Gränsöverlöpare)

i förhandlingar gällande överlämnande har man nu kommit fram till
ett sådant resultat, att det finns möjligheter för återvändande
det finns möjligheter för återvändande)

ARKIVARIEN/till Tanja/(/Tanjalle/)

De säger att det finns möjligheter för återvändande.

UD-KÖREN

FORTS.□

että paluumahdollisuuksia on olemassa

(det finns möjligheter för återvändande) (/Jatkuu/)

VILMA/läser snabbt/(/lukee nopeasti/)
mikäli jokaisen Neuvostoliittoon salatein menneen ja takaisin Suomeen pyrkivän Suomen kansalaisen palauttamisesta tehdään neuvostoviranomaisten vahvistaman kaavan mukainen anomus.
(om man för respektive finsk medborgare som via hemliga vägar har åkt till Sovjetunionen och vill tillbaka till Finland gör en anhållan om återvändandet enligt det formulär som sovjetiska myndigheter har verifierat)

ARKIVARIEN

Om man gör en ansökan om återvändande.
(Mikäli palauttamisesta tehdään anomus.)

VILMA/läser/(/lukee/)

Tämän johdosta olen saanut toimekseni pyytää Teitä vireillepanemanne palautusasian yhteydessä ensi tilassa ilmoittamaan ohelle liittyvässä kaavakkeessa mainitut tiedot.
(I och med detta har jag fått i uppdrag att omedelbart be Er att meddela de uppgifter som noterats i det bifogade formuläret)

ARKIVARIEN

Genom att fylla i det bifogade formuläret.
(Täyttämällä oheeseen liitetty kaavake.)

TANJA

Formuläret? vilket formulär, var är det!
(Kaavake? Mikä kaavake, missä se on!)

/UD-KÖREN tystnar/
(/UM-Kuoro hiljenee/)

/TANJA letar bland dokumenten: läser rubriker på dokument.
UD-KÖREN tar sedan dokumenten: stämpplar, antecknar, sorterar osv. Mumlar ev. fragment./
(/Tanja etsii asiakirjojen seasta: lukee asiakirjojen otsikoita. UM-KUORO ottaa sitten asiakirjat: laittaa niihin leimat, tekee muistiinpanoja, lajittelee jne. Mumisee mahdollisia katkelmia./)

VILMA

Saatuaan tarvittavat tiedot Ulkoasiainministeriö lähettää ne edelleen Suomen Moskovassa olevalle lähetystölle, joka toimittaa anomukset asianomaisten neuvostoviranomaisten käsiteläviksi.

Minä saan sinut kotiin. Minä aion saada sinut kotiin nyt!
(Efter att ha fått nödvändiga uppgifter skickar Utrikesministeriet dem vidare till finska ambassaden i Moskva, som skickar anhållandet till vederbörande sovjetisk myndighet för behandling.
Jag kommer få hem dig. Jag ska få hem dig nu!)

3:2

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN/

TANJA

HÄR!

"Frågeformulär" Det är på svenska!

"Frågeformulär för personer som ämnar resa till Finland!"

"Fullständigt namn"

//Karle Vitori Turunen

(TÄSSÄ!

"Kyselykaavake" Se on ruotsiksi!

"Kyselykaavake henkilöille, jotka aikoivat matkustaa Suomeen."

"Täydellinen nimi"

/Karlo Vitori Turunen)

VILMA/parallellt Tanja/

//Kaarle Vihtori Turunen

TANJA

"Nationalitet"

("Kansalaisuus")

VILMA

Suomalainen

(Finsk)

UD-KÖREN

Suomalainen

(Finsk)

TANJA

Yrke

Snickare!

(Ammatti. Puuseppä.)

VILMA

Työmies

(Arbetare)

TANJA

Ty...ömis?

(Arbetare?)

UD-KÖREN

Työmies

(Arbetare)

ARKIVARIEN

Arbetare

(Työmies)

TANJA
 "Födelseort, år och dag"
 //Rokoladi
 åttonde mars nittonhundratvå
 ("Syntymäpaikka, vuosi ja päivä"
 /Rokoladi
 kahdeksas maaliskuuta tuhatyhdeksänsataakaksi)

VILMA/parallellt Tanja/
 //Ruokolahti
 Kahdeksas maaliskuuta tuhatyhdeksänsataakaksi
 (Ruokolahti
 åttonde mars nittonhundratvå)

TANJA
 "Tidigare medborgarskap"
 Inget
 "Modersmål och vilka andra språk som behärskas"
 ("Aikaisempi kansalaisuus"
 Ei mikään
 "Äidinkieli ja muu kielitaito")

VILMA
 Äidinkieli Suomi, ei osaa muita kieliä
 (modersmål finska, kan ej andra språk)

UD-KÖREN FORTS.□
 Äidinkieli Suomi
 Äidinkieli Suomi
 (modersmål finska, modersmål finska) (/JATKUU/)

TANJA
 "Trosbekännelse?"
 ("Uskonto?")

VILMA
 Evankelis-Lutherilainen

TANJA
 "Gift eller ogift"
 //Gift
 ("Naimisissa tai naimaton"
 /Naimisissa)

VILMA/simultant Tanja)
 //Naimisissa
 (gift)

UD-KÖREN (/JATKUU/)

FORTS.□

Naimisissa

Naimisissa

(gift)

(gift)

TANJA

"Vistelseort"

("Asuinpaikka")

VILMA

Neuvostoliitossa

(I Sovjetunionen)

UD-KÖREN

FORTS.□

Neuvostoliitossa

Neuvostoliitossa

Neuvostoliitossa

(I Sovjetunionen

Sovjetunionen

Sovjetunionen)

TANJA

Sovjet

"Resväg"

(Neuvostoliitto

"Matkareitti")

VILMA

Rajajoen kautta

(Via gränsfloden)

ARKIVARIEN

Via gränsfloden.

(Rajajoen kautta.)

TANJA

"Resans ändamål"

("Matkan tarkoitus")

VILMA

Perheensä luo Suomeen olemaan

(Till Finland för att vara hos sin familj)

TANJA

Att stanna i Finland?

(Jäädä Suomeen?)

UD-KÖREN

FORTS.□

Perheensä luo Suomeen olemaan

(Till Finland för att vara hos sin familj)

ARKIVARIEN

För att vara hos sin familj.
(Perheensä luo olemaan.)

TANJA

"Uppehållstid i Finland"
(*"Viipymisaika Suomessa"*)

VILMA/TANJA parallellt/(Tanja rinnakkain/
//Aikomus asettua kokonaan Suomeen asumaan!
(med intentionen att fast bosätta sig i finland)

TANJA/parallellt Vilma/(Vilman kanssa rinnakkain/
//Han ska stanna i Finland! Han är finsk!
(/Hän aikoo jäädä Suomeen! Hän on suomalainen!)

UD-KÖREN

FORTS. (ökande styrka) □

(/JATKUU enenevä äänenvoimakkuus/
Aikomus asettua kokonaan Suomeen asumaan!
(med intention att fast bosätta sig i finland)

ARKIVARIEN

Med intention att fast bosätta sig i Finland
(Aikomus asettua kokonaan Suomeen asumaan)

TANJA

"När anträdres resan"
(*"Milloin matka tapahtuu"*)

VILMA/Tanja parallellt/(Tanja rinnakkain)
//Mahdollisimman ensitilassa
Mahdollisimman ensitilassa!
Mahdollisimman ensitilassa
Mahdollisimman ensitilassa!
(Så snart som möjlig vid första bästa tillfälle)
(Så snart som möjlig vid första bästa tillfälle!)

TANJA/parallellt Vilma/
//Nu! Ni måste få hem honom nu!
Få hem honom nu! Få hem honom!
Få hem honom nu!
(/rinnakkain Vilman kanssa/
/Nyt! Teidän on saatava hänet kotiin nyt!
Saakaa hänet kotiin nyt! Saakaa hänet kotiin nyt!
Saakaa hänet kotiin nyt!)

/TANJA kastar ut dokumenten som UD-KÖREN sorterat./
(Tanja heittää UM-Kuoron lajittelemat asiakirjat ympäriinsä.)
/UD-KÖREN tystnar. De släcker sina pannlampor och försvinner i
mörkret./
(UM-Kuoro hiljenee. He sammuttavat otsalamppunsa ja katoavat
pimeyteen.)

/VILMAS VÄNTAN: VILMA letar bland dokumenten som nu är utspridda i total oordning, försöker skapa ordning. Hon nynnar/sjunger textfragment ur "Tuoll' on mun kultani"/
(Vilman odotus: Vilma etsii täydessä epäjärjestyksessä olevien asiakirjojen seasta, yrittää saada aikaan järjestystä. Hän hyräilee/laulaa "Tuoll' on mun kultani")

SCEN 4

4:1

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN/

/TANJA har hittat det första brevet från Kaarle till Vilma bland dokumenten./

(/Tanja on löytänyt asiakirjojen seasta Kaarlen ensimmäisen kirjeen Vilmalle./)

TANJA

Nade...s...diski. Nades...diski? Var ligger det?

(Nade...s...diski. Nades...diski? Missä se on?)

ARKIVARIEN

Aldrig hört namnet. Sibirien troligtvis.

(En ole koskaan kuullut kyseistä nimeä. Luultavasti Siperiassa.)

TANJA

Tjugonde i andra trettiofyra. Två år efter han åkte.

"Vilma hyvä"

(Kahdeskymmenes kahdetta kolmekymmentäneljä. Kaksi vuotta hänen lähtönsä jälkeen. "Vilma hyvä")

/VILMA ser på TANJA. De är mycket lika varandra./

(/Vilma katsoo Tanjaa. He muistuttavat toisiaan kovasti./)

VILMA

Herrajumala, miltä näytän! Siivoustakissa keskellä päivää. Ja hiukset miten sattuu!

(Herregud, hur ser jag ut! Gå i städrock mitt på dagen. Och håret!)

/VILMA rättar till TANJAS kläder och hår./

(/Vilma siistii Tanjan vaatteita ja tukkaa./)

TANJA

Vilma. Gammelmormor.

(Vilma. Isoisoäiti.)

VILMA

Ei kai tässä ole mitään syytä kulkea kuin mikäkin siivoaja-akka vain koska hän on siellä jossain.

(Det finns väl ingen anledning att gå runt här som en annan städkärring bara för att han är där borta.)

TANJA/räcker fram brevet/

Det är till dig. Från Karle.

"Vilma hyvä"

(/ojentaa kirjeen/ Se on sinulle. Kaarlelta. "Vilma hyvä")

VILMA/läser/(/lukee/)

"Vilma hyvä"

Kiitän tästä kirjelapustasi joka tuli tänään.

Olen kovin pahoillani kun kirjeesi supistui niin pieneen

(Bästa Vilma, jag tackar för din brevlapp som kom idag. Jag är mycket ledsen då ditt brev krympt till ett så litet)

TANJA/till ARKIVARIEN/

Vad står det, vad säger hon?

(/Arkistoijalle/ Mitä siinä lukee, mitä hän sanoo?)

ARKIVARIEN

Han tackar för hennes brev, eller den lilla brevlapp han fått.

(Hän kiittää Vilman kirjeestä, tai pienestä kirjelapusta jonka sai.)

TANJA/antecknar i sin anteckningsbok, mumlar/

Vänta, jag ska anteckna...

(/tekee muistiinpanoja muistikirjaansa/mumisee/ Odota, kirjoitan muistiin..)

VILMA

olet kai kovin murtunut kaikista elämän huolista ja vastuksista

(du är väl helt bruten av livets alla bekymmer och motgångar)

4:2

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN, KAARLE/

/KAARLE visar sig. Hans hår är mycket prydligt vattenkammad./

(Kaarle näyttäytyy. Hänen hiuksensa on hyvin siististi vesikammattu.)

KAARLE

olet kai kovin murtunut kaikista elämän huolista ja vastuksista

(du är väl helt bruten av livets alla bekymmer och motgångar)

TANJA

Gammelmorfar? Karle.

Herregud. Precis som mormors foto!

(Isoisoisä? Karle.

Herrajumala. Aivan kuin isoäidin valokuvassa!)

KAARLE/sidokommentar/(/sivuhuomautus/)

Etkö edes jaksa enää kirjoittaa minulle?

(Orkar du inte ens skriva till mig längre?)

VILMA

Sinä olet useasti kehoittanut minua olemaan kärsivällinen ja se on ollut minulle hyvinkin suuresta merkityksestä

(Du har ofta uppmanat mig att vara tålmodig och det har haft mycket stor betydelse för mig)

KAARLE/sidokommentar/(/sivuhuomautus/)

En ikinä selviäisi siitä, jos en tekisi sitä sinun ja Eevin tähden.

(Jag skulle aldrig klara det, om det inte var för dig och Eevi.)

KAARLE

Nyt täytyy minun sanoa sinulle samoin että kestä niin kuten olet kestänyt tähänkin asti

(Nu måste jag säga dig detsamma, håll ut så som du hållit ut tills nu)

VILMA

sinulle samoin että kestä niin kuten olet kestänyt tähänkin asti

/för sig själv/ (/itseksseen/)

Kestä! Kestä! En ole muuta tehnytään kuin koettanut kestä!

(håll ut så som du hållit ut tills nu)

(Håll ut! Håll ut! Jag har inte gjort annat än att försöka hålla ut!)

ARKIVARIEN

Han säger henne att hon måste hålla ut. Ha tålamod.

(Hän sanoo Vilmalle että hänen täytyy kestä. Että hänen täytyy olla kärsivällinen.)

TANJA/antecknar, mumlar)

Håll ut...)

(/Tanja tekee muistiinpanoja/mumisee/Kestä..)

KAARLE

Siitä älä ole pahoillasi

(Var inte ledsen för det)

VILMA

Siitä älä ole pahoillasi

jos et voinutkaan laittaa rahaa

Veljeni Olavi laitto samassa sata, sillä minun elämäni on turvattu kaksi kuuta

(Var inte ledsen för det om du inte kunde lägga i pengar)

Min bror Olavi la hundra i samma, med det är mitt liv tryggt i två månader)

ARKIVARIEN

Olavi har skickat pengar, så att han klarar sig i två månader.

(Olavi on lähettänyt rahaa, niin että hän selviää kaksi kuukautta.)

TANJA

Olavi, vem är Olavi?

(Olavi, kuka on Olavi?)

ARKIVARIEN

Hans bror.

(Hänen veljensä.)

KAARLE/*sidokommentar/*(*//sivuhuomautus/*)

Kaksi vuotta olen raatanut ilman tietoaakaan palkasta. Kaksi vuotta. Orjia, emme ole muuta kuin orjia.

(Två år har jag slitit utan att se till nån lön. Två år. Slavar, vi är inget annat än slavar.)

KAARLE och VILMA/*parallellt/* (*//rinnakkain/*)

Minä olen myös terve, lihava ja muuten hyvissä voinnissa ja tuleehan taas kesä kun vartun hetken

(Jag är också frisk, tjock och annars välmående och nu blir det ju sommar igen om man väntar ett tag)

VILMA

Minä olen myös terve, lihava ja muuten hyvissä voinnissa
Sitten saat ainakin ruokaa.

(Jag är också frisk, tjock och annars välmående)
Då får du mat i alla fall)

ARKIVARIEN

Han säger att han är välmående och tjock.

(Hän sanoo olevansa hyvävointinen ja lihava.)

TANJA

Tjock? Hur kan man vara tjock i ett arbetsläger?

(Lihava? Miten työleirillä voi olla lihava?)

ARKIVARIEN

Han vill nog bara lugna din mormors mor.

(Hän haluaa varmasti vain rauhoitella isoisäitiäsi.)

KAARLE/*sidokommentar/*(*//sivuhuomautus/*)

Olen nähnyt ihmisten kuolevan täällä. Lapsia kuolee täällä.

(Jag har sett människor dö här. Barn dör här.)

VILMA

Talvikin on ollut täällä hyvin leuto joten siitäkään ei ole ollut suurta vastusta, aurinko paistaa jo hyvin lämpöisesti paljon korkeammalta kun siellä tähän aikaan,

(Också vintern har varit mycket mild så för den skull har det inte varit så motigt, solen skiner redan mycket värmande, mycket högre än därhemma vid den här tiden,)

KAARLE

siitäkin johtuu että sitä suuremmaksi tulee ikävä ja kaipaus pois täältä ihmisten luokse ja ihmiselämään

(på det beror det också att saknaden och längtan härifrån till människors sällskap och människors liv blir desto större)

VILMA

siitäkin johtuu että sitä suuremmaksi tulee ikävä ja kaipaus
pois täältä ihmisten luokse ja ihmiselämään
Sinun täytyy päästä nyt kotiin. Aion saada sinut nyt kotiin.
(på det beror det också att saknaden och längtan härifrån till
människors sällskap och människors liv blir desto större)
Du måste hem nu. Jag ska få hem dig nu.)

KAARLE/sidokommentar/(/sivuhuomautus/)

Minun täytyy päästä täältä pois! Sinun täytyy saada minut kotiin!
Miksi mitään ei tapahdu! Miksi en saa passiani! Oletko käynyt
ministeriössä? Sinun täytyy sanoa niille että auttavat
kansalaisiaan! Kaikki me suomalaiset tahdomme täältä pois!
(Jag måste härifrån! Du måste få hem mig! Varför händer det inget!
Varför får jag inte mitt pass! Har du varit hos ministeriet? Du
måste säga till dem att hjälpa sina medborgare! Alla vi finnar vill
härifrån!)

ARKIVARIEN

Han längtar hem. Han saknar människors sällskap, människors
liv.
(Hän ikävöi kotiin. Hän kaipaakaan ihmisten seuraa, ihmisten elämää.)

TANJA

Människors liv? vad menar han?
(Ihmisten elämää? Mitä hän tarkoittaa?)

KAARLE

No niin, pistän tässä myös sinulle uutisen joka voi ilahduttaa
sinun toiveitasi!
(Nåväl, jag lägger också till en nyhet som kan glädja dina
förhoppningar!)

VILMA och KAARLE/omväxlande/(/vaihdellen/vuorotellen/)

Olen saanut nimittäin Moskovasta Suomen konsulaatista lanketit
ja täyttänyt ne passin saantia varten jo kolme viikkoa sitten,
joten kaikki on minun puolestani selvää, ei tarvitse kun
varttua vastausta ja se aika ei ole pitkä kun vain tulisi
sellainen tieto että pääsee, muusta ei ole väliä. Onhan tätä
kestänyt heti kaksi vuotta.
(Jag har fått nämligen lanketter från Finlands konsulat i Moskva och
fyllt i dem för att få pass redan för tre veckor sedan, så allt är
för min del klart, behöver bara vänta på svar och den tiden är inte
lång om det bara skulle komma sådan information att man kan komma
iväg, inget annat gör någon skillnad. Det här har ju varat redan i
två år.)

VILMA

Voi herrajumala, lanketit! Mikset kirjoittanut siitä heti!
(Men herregud, lanketterna! varför skrev du inte det på en gång!)

TANJA

Vadå blanketterna?

(Mitä lanketeista?)

ARKIVARIEN

Han har skickat blanketterna för tre veckor sen, nu är det bara att vänta, säger han.

(Hän on lähettänyt lanketit kolme viikkoa sitten, nyt pitää vain odotella, hän sanoo.)

4:3

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN, KAARLE, NKVD-MÄN/KÖREN/

TANJA/till Kaarle/

Är det sant som mormor sa, att du försökte fly? Att du var alldeles nära gränsen? Att du åkte skidor, sov i en lada och vargarna ylade utanför?

(/Kaarlelle/ Onko se totta mitä isoäiti sanoi, että yritit paeta? Että et ollut kaukana rajalta? Että hiihdit ja yövyit ladossa jonka ulkopuolella sudet ulvoivat?)

KAARLE/FINSKA/(/SUOMEKSI/)

Yritin paeta, useamman kerran yritin. Olin niin lähellä, vain pienen sivakoinnin päässä rajalta, kotoa.

(Jag försökte fly, flera gånger försökte jag. Jag var så nära, bara några skidtag kvar så var jag över gränsen, hemma.)

(RYSKA) (/VENÄJÄKSI/)

Замри! Стоять!!/Zamri! Stoiat'!!

Чухонский сукин сын /Chukhonskij sukin syn!

Если двинешься, тебе конец! /Esli dvineshsia, tebe konets!

(STOPP! STANNA! Finnjävel! RÖR DU DIG SÅ ÄR DU DÖD!)

(SEIS! PYSÄHDY!Perkeleen Suomalainen!KUOLET JOS LIIKAHDATKAAN!)

NKVD-KÖR/på avstånd/(/etäältä/)

Замри! Стоять!!/Zamri! Stoiat'!!

Чухонский сукин сын /Chukhonskij sukin syn!

Если двинешься, тебе конец! /Esli dvineshsia, tebe konets!

(STOPP! STANNA! Finnjävel! RÖR DU DIG SÅ ÄR DU DÖD!)

(SEIS! PYSÄHDY!Perkeleen Suomalainen!KUOLET JOS LIIKAHDATKAAN!)

TANJA

Vad gjorde dom med dig!

(Mitä he sinulle tekivät!)

KAARLE

He saivat minut kiinni joka kerta. Nyt olen liian kaukana edes yrittääkseni. Kauas pois Siperiaan he rangaistukseksi minut lähettivät.

(Dom tog mig varje gång.)

Nu är jag för långt bort för att ens försöka.

Långt bort i Sibirien skickade dom mig som straff.)

VILMA

Olavi kirjoitta että sinä yrität äärettömän kovasti kaikin tavoin päästä eteenpäin, älä hyvä ystävä sitä itseäsi tapa, ei se sillä parane äläkä ota elämää niin raskaalta puolelta.

(Olavi skriver att du försöker oändligt hårt på alla sätt anstränger dig att komma framåt, snälla vän, ha inte ihjäl dig, det blir inte bättre av det och ta inte livet från den tunga sidan)

TANJA/mumlar, antecknar/

Olavi

(/mumisee/tekee muistiinpanoja/Olavi)

VILMA

Äläkä ota elämää niin raskaalta puolelta? Äläkä ota elämää niin raskaalta puolelta!

(Ta inte livet från den tunga sidan? Ta inte livet från den tunga sidan!)

ARKIVARIEN

Olavi har skrivit till honom om Vilma. Att hon kämpar hårt. Han säger att hon inte ska ta livet av sig.

(Olavi on kirjoittanut hänelle Vilmasta. Että hän yrittää kovasti. Hän sanoo ettei hänen pidä tappaa itseään.)

TANJA

Ta livet av sig?!

(Tappaa itseään?!)

ARKIVARIEN

Ja, alltså inte ta så hårt på livet.

(Niin, ettei hänen pidä ottaa elämää niin raskaasti.)

KAARLE/sidokommentar/ (/sivuhuomautus/)

Jos sinulla on mielestäsi vaikeaa, niin tietäisitpä vain millaista meillä on täällä. Nälkä. Kylmyys. Lika. Tietäisitpä vain.

(Om du tycker du har det svårt, skulle du bara veta hur vi har det här. Svälten. Kylan. Skiten. Du skulle bara veta.)

KAARLE/RYSKA/(/VENÄJÄKSI/)

За работу!/Za rabotu!

Чухонский сукин сын /Chukhonskiij sukin syn!

(Till arbetet! Finnjävel)

(Töihin siitä! Perkeleen Suomalainen!)

NKVD-KÖR/på avstånd/ (/etäältä/)

За работу!/Za rabotu!

Чухонский сукин сын /Chukhonskiij sukin syn!

(Till arbetet! Finnjävel)

(Töihin siitä! Perkeleen Suomalainen!)

KAARLE

Lopetan siis ja toivotan hyvää vointia ja hauskaa kevättä
Terveiseni parhaat teille

(Jag slutar alltså och önskar gott mående och glad vår.
Mina bästa hälsningar till er.)

/KAARLE (överlämnar brevet till TANJA) försvinner./
(/Kaarle antaa kirjeen Tanjalle, katoaa/)

VILMA

Ei! Älä katoa!

(Nej! Försvinn inte!)

TANJA

Nej, gå inte

(Ei, älä mene)

*/Några blanketter och ett foto faller ur kuvertet. VILMA
fångar upp dem./*

*(/Muutama asiakirja tipahtaa kirjekuoresta. Vilma ottaa niistä
kopin./)*

TANJA/läser ur brevet/

Det står nåt mer här, titta! Upp och ner!

(/lukee kirjettä/ Täällä lukee vielä jotain, katso! Ylösalaisin!)

ARKIVARIEN/läser/

Här kommer en av de där "lanketterna". Jag besökte en fotograf
här... Känner Eevi ännu igen mig.

*(/lukee/ Tässä yksi niistä "lanketeista". Kävin valokuvaajalla
tässä...Tunnistaako Eevi vielä minut.)*

TANJA/med fotot/

Känner Evi ännu igen mig...? Hur skulle hon kunna göra det? hon
var ju bara två år när han åkte! Hon kan ju knappast minnas
honom överhuvudtaget. Det här fotot var det enda hon hade kvar
av honom. Hon visade det varje gång man hälsade på. "Titta så
stilig han är, min pappa. Han försvann i Ryssland." sa hon. Så
grät hon.

*(Tunnistaako Evi vielä minut...? Miten hän voisi tunnistaa? Hänhän
oli vain kaksivuotias kun Kaarle lähti! Hän voi tuskin muistaa
isäänsä laisinkaan! Ainut mitä hänellä oli hänestä jäljellä oli tämä
valokuva. Hän esitteli sitä joka kerta kun hänen luonaan vieraili.
"Katso kuinka komea hän on, isäni. Hän katosi Venäjällä." hän sanoi.
Ja sitten hän itki.)*

VILMA

Minun täytyy lähettää lanketit!

(Jag måste skicka lanketterna!)

SCEN 5

5:1

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN/

VILMA/mycket formellt till ARKIVARIEN/

(Hyvin muodollisesti Arkistoijalle/)

Herra ulkoasiainministeri

Lähetän tämän lanketin täytettynä

(Herr utrikesminister. Jag skickar denna ifyllda blankett,)

ARKIVARIEN/till Tanja/

Hon tror jag är utrikesministern. Hon säger att hon skickar blanketten.

(/Tanjalle/ Hän luulee minua pääministeriksi. Hän sanoo lähettävänsä lomakkeen.)

VILMA

että haluan mieheni pois jos on pääsymahdollisuutta

(att jag vill ha min man bort därifrån om det finns möjlighet till det)

ARKIVARIEN/tar emot blanketten från Vilma/

Hon vill ha sin man bort därifrån om det är möjligt.

(/ottaa lomakkeen vastaan Vilmalta/ Hän haluaa miehensä pois sieltä jos se on mahdollista.)

VILMA

Hän on itse lähettänyt viime talvena anomuksen Suomeen, onko ne lanketit käyneet ministeriössä sitä en tiedä.

(Han har själv skickat en ansökan till Finland förra vintern, om blanketterna kommit till ministeriet vet jag inte.)

ARKIVARIEN

Hon säger att han själv har skickat en ansökan till Finland men att hon inte vet om ministeriet fått den.

(Hän sanoo että Kaarle itse on lähettänyt anomuksen Suomeen, mutta hän ei tiedä onko se saapunut ministeriöön.)

TANJA

Det har ni ju! dom är här! det var dom vi fyllde i!

(Kyllä on! Se on tässä! Sama hakemus jonka täytimme!)

VILMA

Jään odottamaan tietoa että onko pääsy mahdollisuutta pois.

(Jag förblir i väntan på information om det är möjligt att få komma bort därifrån)

ARKIVARIEN

Hon fortsätter vänta på information om han kan komma därifrån.

(Hän jää odottamaan tietoa siitä onko hänen miehensä mahdollista päästä sieltä pois.)

VILMA
Kunnioittaen
Vilma Turunen
(Högaktningsfullt
Vilma Turunen)

/VILMA står kvar och väntar på svar./
(/Vilma jää odottamaan vastausta./)

5:2

/VILMA, TANJA, ARKIVARIEN, SÄKERHETSPOLISEN, UD-CHEFEN/

/SÄKERHETSPOLISEN in. Kontrollerar under det följande Tanja och Arkivariens./
(/Suojelupoliisi sisään. Valvoo seuraavien tapahtumien ajan Tanjaa ja Arkistoijaa./)

TANJA
Men gör nånting! Hon väntar ju!
(Tee jotain! Hänhän odottaa!)

ARKIVARIEN
Jag?
(Minä?)

TANJA
Ja, du!
(Niin, sinä!)

SÄKRHETSPOLISEN/muttrar för sig själv/(/mutisee itsekseen/)
Hän on siis vielä täällä! Turusen sukulainen.
(Så hon är kvar! Turunens släkting.)

ARKIVARIEN
Jag kan inget göra!
Jag gör bara mitt jobb!
(En voi tehdä mitään!
Teen vain työtäni!)

TANJA
Och vad är ditt jobb?
(Ja mikä sinun työsi on?)

ARKIVARIEN
Att arkivera detta brev.
(Arkistoida tämä kirje.)

TANJA
Det är en människa det handlar om!
Inte ett papper!
(Tässä on kyse ihmisestä!
Ei mistään paperista!)

SÄKERHETSPOLISEN

Mitä hän rähjää, Turusen ruotsalainen sukulainen!

(Vad bråkar hon om, Turunens svenska släkting!)

ARKIVARIEN

Ei mistään. Ei yhtään mistään.

(Inget. Inget alls).

SÄKERHETSPOLISEN

Sillä jos hän aikoo aiheuttaa ongelmia, ehdotan että matkustatte molemmat kotiin Ruotsiin!

(För om hon ska ställa till med problem, så föreslår jag att ni båda åker hem till Sverige!)

ARKIVARIEN/till Tanja/

Du får prata med min chef. Här är han.

(/Tanjalle/ Saat puhua esimiehelleni. Tässä hän on.)

/UD-CHEFEN in: tecknar åt Arkivarien att hen ska transkribera./

(/UM-Johtaja sisään: viittaa Arikstoijalle että tämä tarkekirjoittaisi./)

SÄKERHETSPOLISEN

Rouva Vilma Turunen.

(Fru Vilma Turunen.)

UD-CHEFEN

Helsingissä syyskuun kahdentenakymmenentenäyhdeksäntenä päivänä tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäneljä.

Asia: Kaarle Vihtori Turunen.

(Helsingfors 29 september 1934. Ärende: Kaarle Vihtori Turunen.)

/Under det följande deklamerar UD-Chefen och Arkivarien översätter simultant./

(/Seuraavaksi UM-Johtaja lausuu ja Arkistoija kääntää simultaanisti./)

UD-CHEFEN/ARKIVARIEN översätter parallellt & monotont/
(/Arkistoiija kääntää rinnakkain & monotonisesti/)
Tiedustelunne johdosta //ilmoitan, että miehenne palautusasia
on ministeriössä vireillä.
Neuvostoviranomaisilta ei vielääkään ole saatu lopullista
vastausta tässä asiassa.
(Med anledning av er förfrågan meddelar jag att ärendet om din mans
återlämnande har tagits upp hos ministeriet.
Man har ännu inte fått något slutgiltigt svar från myndigheterna i
Sovjetunionen i detta ärende.)

ARKIVARIEN/simultant UD-CHEFEN medan hen skriver/
//Med anledning av er förfrågan meddelar jag att ärendet om
din mans återlämnande har tagits upp hos ministeriet.
De sovjetiska myndigheterna har ännu inte lämnat något
slutgiltigt svar i ärendet.
(/simultaanisti UM-Johtajan kanssa ja samaan aikaa kirjoittaen/
Tiedustelunne /johdosta ilmoitan, että miehenne palautusasia on
ministeriössä vireillä.
Neuvostoviranomaisilta ei vielääkään ole saatu lopullista vastausta
tässä asiassa.)

/ARKIVARIEN överlämnar dokumentet till Vilma./
(/Arkistoiija luovuttaa asiakirjan Vilmalle./)

VILMA/LÄSER/ (/LUKEE/)
Neuvostoviranomaisilta ei vielääkään ole saatu lopullista
vastausta tässä asiassa
ei vielääkään ole saatu lopullista vastausta tässä asiassa
ei vielääkään ole saatu lopullista vastausta
(De sovjetiska myndigheterna har ännu inte lämnat något slutgiltigt
svar i ärendet.
Ännu inget slutgiltigt svar i ärendet
Ännu inget slutgiltigt svar)

TANJA/VILMA parallellt/
//Vad väntar ni på! Få hem honom!
Få hem honom nu!
(/Vilman kanssa rinnakkain/ /Mitä te odotatte! Saakaa hänet kotiin!
Saakaa hänet kotiin nyt!)

VILMA/parallellt TANJA/ (/rinnakkain Tanjan kanssa/)
//Mitä te odotatte! Saakaa hänet kotiin! Saakaa hänet kotiin
nyt!
(Vad väntar ni på! Få hem honom!
Få hem honom nu!)

TANJA
FAN! Vad är ni för människor!
(PERKELE! Millaisia ihmisiä te oikein olette!)

/UD-CHEFEN OCH ARKIVARIEN försvinner in i mörkret./
(/UM-Johtaja ja Arkistoiija katoavat pimeyteen./)

5:3

/TANJA, VILMA, SÄKERHETSPOLISEN/

/MÖRKER. Bara kopian lyser./

(/PIMEYS. Vain kopiokoneen valo loistaa./)

/SÄKERHETSPOLISEN kontrollerar VILMA trakasserar henne fysiskt och verbalt: "kommunistihuora", "ryssähuora" scenen igenom: inflikat mellan replikerna./

(/Suojelupoliisi tekee Vilmalle tarkastuksen, häiritsee häntä fyysisesti ja sanallisesti: "kommunistihuora", "ryssähuora", läpi koko kohtauksen, vuorosanojen välissä./)

VILMA

Anna minun olla!

(Låt mig va!)

SÄKERHETSPOLISEN

ROUVA VILMA TURUNEN

(FRU VILMA TURUNEN.

TANJA

Nej! Ei!

(Ei! Ei!)

VILMA

Rauhoitu Eevi.

Olette jo tarkastaneet kaiken!

(Lugn Eevi.

Ni har redan kontrollerat allt!)

SÄKERHETSPOLISEN

Rajaloikkari Kaarle Turusen vaimo.

(Hustru till gränsöverlöpars Kaarle Turunen.)

VILMA

Mitä te vielä tahdotte!

(Vad vill ni mer!)

SÄKERHETSPOLISEN

Laiton rajaloikkari

(Illegal gränsöverlöpars)

VILMA

Minä en ole kommunisti!

(Jag är inte kommunist!)

TANJA

Ei! Isä!

(Nej! Pappa!)

VILMA

Lopeta meidän häiriköinti! Tyttäreni täytyy saada nukkua!
(Sluta trakassera oss! min dotter måste sova!)

TANJA

FORTS.□

ISÄ!

*/TANJA klamrar sig fast vid Vilma för att skydda henne från
SÄKERHETSPOLISEN./*

*(/Tanja tarrautuu kiinni Vilmaan suojellakseen häntä
Suojelupoliisilta./)*

VILMA

Tyttäreni pelkää teitä!
(Ni skrämmer min dotter!)

SÄKERHETSPOLISEN

Mitä minä sinun ryssäkakarakastasi välitän!
(Vad bryr jag mig om din ryssunge!)

TANJA

FORTS.□

ISÄ! ISÄ ISÄ ISÄ
(PAPPA! PAPPA PAPPA PAPPA)

SÄKERHETSPOLISEN

Ole hiljaa siinä, kommunistikakara!
(Tyst med dig kommunistunge!)

TANJA

FORTS.□

//ISÄ! ISÄ ISÄ ISÄ
(PAPPA! PAPPA PAPPA PAPPA)

SÄKERHETSPOLISEN

//HILJAA! Itsepäinen kakara!
///TYST! Envisa unge!)

*/SÄKERHETSPOLISEN drar sig undan/
(/Suojelupoliisi vetäytyy/)*

VILMA

Sinun täytyy nyt Eevi nukkua.
(Du måste sova nu Eevi.)

TANJA

Hur orkar du? hur orkar du kämpa så? hur orkar du vänta? hur
orkar du? hur orkar du hur orkar du hur orkar du
(Miten sinä jaksat? Miten sinä jaksat yrittää niin kovasti? Miten
jaksat odottaa? Miten jaksat? miten jaksat miten jaksat miten
jaksat)

VILMA

Nuku nyt Eevi, nuku.

(Sov nu Eevi, sov.)

/VILMA nynnar sången "Tuoll' on mun kultani" för Tanja/Eevi./
(/Vilma hyräilee "Tuoll on min kultani"-laulua Tanjalle/Eeville./)

/SÄKERHETSPOLISEN börjar kontrollera dokumenten./
(/Suojelupoliisi alkaa tarkistamaan asiakirjoja./)

/UD-KÖREN är hela tiden där i mörkret: mumlar?/
(/UM-Kuoro on koko ajan paikalla pimeässä: mumisee?/)

/VILMAS VÄNTAN: Vilma nynnar./
(/Vilman odotus: Vilma hyräilee./)

5:4

/TANJA, SÄKERHETSPOLISEN, KAARLE, UD-KÖREN, (VILMA)/

TANJA/Får syn på alla kringspridda dokument.)

Herregud. Vad är det här. Totalt jävla kaos. Hur ska jag nu kunna kopiera.

(/Huomaa kaikki ympäriinsä lojuvat asiakirjat./
Herrajumala. Mitä tämä on. Täydellinen kaaos. Miten nyt voin kopioida.)

/TANJA försöker sortera dokumenten och breven. Läser dokumentens rubriker/mumlar. Söker efter ord i sin anteckningsbok. SÄKERHETSPOLISEN kontrollerar henne, mumlar: "kommunistikakara", "ryssäkakara" "kommunistunge", "ryssunge"./
(/Tanja yrittää lajitella asiakirjoja ja kirjeitä. Lukee asiakirjojen otsikoita/mumisee. Etsii sanoja muistikirjastaan. Suojelupoliisi tutkii hänet, mumisee: "kommunistikakara", "ryssäkakara"./)

TANJA

Ulko...minister...iön

Helsing...issä tjugosjätte i första trettiotre.

Tjugonio p:nä? Nittonhundratrettiofyra

Tio.....Nittonhundratrettiotre

Suomessa

Neuvostolitoa

Helsinki

Asia

Jag fattar inte!

(En tajua!)

/SÄKERHETSPOLISEN tar dokumenten./
(/Suojelupoliisi ottaa asiakirjat./)

SÄKERHETSPOLISEN
Kommunistikakara!
(Kommunistunge!)

TANJA
Ge mig!
Jag ska kopiera det! Jag har rätt att kopiera!
(Anna minulle! Minä aion monistaa ne! Minulla on oikeus monistaa ne!)

SÄKERHETSPOLISEN
Ryssäkakara!
(Ryssunge!)

TANJA/utåt: till UD-KÖREN/
Hallå! Kan ni hjälpa mig! Jag vet att ni är där!
(/ulospäin: UM-Kuorolle/ Haloo! Voitteko auttaa minua! Tiedän että olette siellä!)

/KAARLE in./
(/Kaarle sisään./)

KAARLE
Anna hänen olla! Hän ei ole tehnyt mitään.
(Låt henne vara! Hon har inte gjort någonting.)

SÄKERHETSPOLISEN
Rajaloikkari Kalle Turunen!
(Gränsöverlöpä Kalle Turunen)

KAARLE
Niin, käy mieluummin minun kimppuuni. Mutta anna hänen olla.
(Ja, ge dig på mig istället. Men låt henne vara.)

SÄKERHETSPOLISEN
Olisit ottanut perheesi mukaan. Niin meidän ei olisi tarvinnut huolehtia heistä.
(Du borde tagit din familj med dig. Så hade vi sluppit ta hand om dom.)

KAARLE
Te ette saa tehdä perheelleni pahaa.
(Ni ska inte göra min familj illa.)

SÄKERHETSPOLISEN
Ja minkä sinä sille mahdat, Nizhni Tagilissa?
(Och vad kan du göra åt det, i Nizhni Tagil?)

KAARLE/ropar på ryska/ (/huutaa venäjäksi/)

ТОВАРИЩИ!

Перед вами человек, который наверняка вас заинтересует!
Его послали сюда аж из Хельсингфорса - из тайной полиции./

TOVARISCHI!

Pered vami chelovek, kotoryi naverniaka va zainteresuet!
Evo poslali siuda azh iz Khelsingforsa - iz tainoi politzii.
Покажите ему!/Pokazhite emu!

(KAMRATER! Här har ni en person som kan intressera er! Hela vägen från Helsingfors och säkerhetspolisens kommer han. Ge honom vad han förtjänar.)

(TOVERIT! Tässä on henkilö joka voi kiinnostaa teitä! Hän on tullut kaukaa Helsingistä ja Suojelupoliisilta asti. Antakaa hänelle mitä hän ansaitsee.)

/UD-KÖREN som NKVD-MÄN lösgör sig ur mörkret. Närmar sig
SÄKERHETSPOLISEN./

(/UM-Kuoro NKVD-Miehinä tulevat pois pimeästä. Lähestyvät
Suojelupoliisia./)

UD-KÖREN som NKVD/RYSKA/ (/venäjäksi/)

Чухонский сукин сын/Chukhonskij sukin syn!

Чертов злоумышленник/ chiortov zloumyshlennik

Шпион/Shpion

(Finnjävel! Jävla inkräktare! Spion!)

(Perkeleen Suomalainen! Helvetin tunkeilija! Vakooja!)

/SÄKERHETSPOLISEN kastar brevet till Tanja- försvinner för
gott./

(/Suojelupoliisi heittää kirjeen Tanjalle - katoaa lopullisesti./)

TANJA

Karle

KAARLE

Vilma.

Teidän täytyy nyt yrittää pärjätä ilman minua.

(Vilma.

Ni måste försöka klara er utan mig.)

TANJA

Varför kommer du inte hem?

(Mikset tule kotiin?)

KAARLE

Huolehdi että Eevillä on kaikki hyvin.

(Se till att Eevi har det bra)

TANJA

Du måste komma hem! Dom väntar på dig! Längtar. Vi väntar.

(Sinun täytyy tulla kotiin! He odottavat sinua! Me odotamme.)

KAARLE

/ger henne en papperslapp/
(/antaa hänelle paperilapun/)

TANJA/med papperslappen/

Vad är det här?

(/pitäen paperilappua/ Mikä tämä on?)

KAARLE/omväxlande: Tanja/ (/vuorotellen: Tanja/)

Tässä lähenee teille joulu

//en voi muuta kun toivotta hyvää joulu juhlaa

ja parempaa onnea uudelta vuodelta

Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne.

(Nu närmar sig julen för er

jag kan inte annat än önska god julfest och bättre lycka av det nya året

Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er.)

TANJA/efter Kaarle/

//Julen närmar sig för er

jag kan inte annat än önska god julfest

och bättre lycka av det nya året

Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er.

(/Kaarlea seuraten/ /

Tässä lähenee teille joulu

en voi muuta kun toivotta hyvää joulu juhlaa

ja parempaa onnea uudelta vuodelta

Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne.)

KAARLE

FORTS. □

Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne

(Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er.)

TANJA

FORTS. □

Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er

hemma hos er

hemma hos er

//Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er

hemma hos er

hemma hos er

(/JATKUU/

Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne

kotona teidän luonanne

kotona teidän luonanne

/Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne

kotona teidän luonanne

kotona teidän luonanne)

/RÖSTERNA (KÖREN, TANJA, KAARLE) separerade, tillsammans, många röster - en röst. De ökar i styrka för att sedan avta./

(/ÄÄNET (Kuoro, Tanja, Kaarle) erillään, yhdessä, monta ääntä - yksi ääni, äänenvoimakkuus kasvaa sitten hiljentyäkseen./)

KÖREN/som en tröstande vaggvisa/FORTS.

(Kuoro/kuin lohduttava tuutulaulu JATKUU/)

//Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne

Ehkä minäkin vietän toisen joulun kotona teidän luonanne

kotona teidän luonanne

kotona teidän luonanne

(Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er)

Kanske firar också jag en annan jul hemma hos er)

hemma hos er)

hemma hos er)

/KAARLE försvinner/

(/Kaarle katoaa/)

/TANJA somnar/

(/Tanja nukahtaa/)

/KÖREN lägger brevet till Eevi intill Tanja./

(/Kuoro laittaa Eeville osoitetun kirjeen Tanjan viereen./)

AKT 2

SCEN 6

6:1

/TANJA, EEVI/

/TANJA sover. EEVI in, tar brevet. TANJA vaknar./
(/Tanja nukkuu. Eevi sisään, ottaa kirjeen. Tanja herää./)

EEVI

Voi herregud

(Voi hyvä jumala)

TANJA

Mormor?

(Isoäiti)

EEVI

Voi herregud

(Voi hyvä jumala)

TANJA

Mormor! Jag har saknat dig.

(Isoäiti! Minulla on ollut sinua ikävä.)

EEVI

Tanjochka!

TANJA

Jag brukar höra din röst ibland.

(Kuulen välillä äänesi.)

EEVI

Tanjochka.

TANJA

Har du läst brevet?

"Evi hyvä", det är till dig.

(Oletko lukenut kirjeen?

"Evi hyvä", se on sinulle.)

EEVI/läser/ (/lukee/)

Tagil... kolmekymmentäseitsemän

Eevi hyvä

Kiitoksia paljon kirjeestä ja kuvasta jonka isä... sai tänne
kauaksi vieraalle maalle.

Isä...

(Tack så mycket för brevet och fotot som pappa fick hit långt bort
till främmande land. Pappa...)

TANJA

Vad står det, vad säger han?

(Mitä siinä lukee, mitä hän sanoo?)

EEVI

Voi herregud

Han försvann i Ryssland.

Isä, miksi sinä katosit?

(Pappa, varför försvann du?)

(Voi hyvä jumala

Hän katosi Venäjällä.)

TANJA

Har du inte läst det förut? När du var liten?

Vad var du då... trettiosju? Då var du...sju år? Kunde du läsa?

(Etkö ole lukenut sitä aiemmin? Kun olit pieni?

Kuinka vanha olit silloin...kolmekymmentäseitsemän? Silloin olit...seitsemän vuotta? Osasitko lukea?)

EEVI

Jo, nog kunde jag läsa. Jag lärde mig bara för att läsa pappas brev. Voi herregud, det är pappas brev.

/läser: //avbryter/

Isällä on ollut kovasti ikävä sinua//

ja tulisin kyllä jouluksi sinua katsomaan mutta on niin pitkä matka//

eikä jouda

(Pappa har saknat dig väldigt mycket/

och skulle gärna hälsa på dig till jul, men det är så lång resa/ och det hinns inte)

(Kyllä minä osasin lukea. Opettelin vartavasten koska halusin lukea isän kirjeitä. Voi hyvä jumala, se on isän kirje./lukee/keskeyttää/)

/TANJA tar EEVIS hand, håller den under det följande./

(/Tanja ottaa Eeviä kädestä kiinni, pitää siitä kiinni seuraavien tapahtumien ajan./)

6:2

/TANJA, EEVI, KAARLE/

/KAARLE IN./

(/Kaarle sisään./)

KAARLE

Isällä on ollut kovasti ikävä sinua ja tulisin kyllä jouluksi sinua katsomaan mutta on niin pitkä matka eikä jouda kun täytyy olla työssä mutta sitten toisena jouluna eli, kesällä ehkä isä tulee.

(Pappa har saknat dig väldigt mycket och skulle gärna hälsa på dig till jul, men det är så lång resa och det hinns inte när man måste arbeta men sedan en annan jul alltså, på sommaren kanske pappa kommer.)

EEVI

Isä

(Pappa)

TANJA

Isä

(Pappa)

KAARLE

Ole vaan kotona ahkera lukemaan läksysi ja äidille kiltti niin kyllä se pukki tuo sinulle ne sukset ja ehkä paljon muutakin, kuinka rikas se pukki on.

(Var bara flitig med läxorna där hemma och snäll mot mamma så kommer nog julbocken till dig med de där skidorna och kanske också mycket annat, hur rik den där julbocken är.)

EEVI

Sukset

(skidorna)

KAARLE

Sitten kun isä tulee niin käymme saarella kesällä ja minä opetan sinut uimaan jos et vielä osaa.

(Sen när pappa kommer åker vi till ön och jag lär dig simma om du inte redan lärt dig.)

EEVI

Saarella! Meidän piti käydä saarella! Sinun piti opettaa minut uimaan! Mutta et tullut!

(Ön! Vi skulle åka till ön! Du skulle lära mig simma! Men du kom inte!)

KAARLE

Onko sinulla joululoma koulusta?

(Har du jullov från skolan?)

EEVI

Sanoit että tulisit! Et tullut!

(Du sa att du skulle komma! Du kom inte!)

KAARLE

Hauskaa talvea sinulle ja myös hauskaa joulua.

(Glad vinter till dig och rolig jul också)

EEVI

Minä odotin! Joka joulu minä odotin sinua, joka kesä. Joka päivä!

(Jag väntade! Varje jul väntade jag på dig, varenda sommar. Varenda dag!)

KAARLE

Kirjota sitten taas isälle kun äitikin kirjottaa kun minä saan niin vähän kirjeitä.

(Skriv sen igen till pappa när mamma skriver då jag får så lite brev.)

EEVI

Minä kirjoitin! Mutta et koskaan vastannut! Miksi sinä et vastannut?

(Jag skrev! Men du svarade aldrig! Varför svarade du inte!)

KAARLE

Oikein paljon terveisiä sinulle ja äidille.

(Riktigt många hälsningar till dig och mamma.)

EEVI

Isä!

(Pappa)

KAARLE

Isä

(Pappa)

TANJA

Isä

EEVI

Älä mene!

(Gå inte)

TANJA

Försvinn inte!

(Älä katoa!)

EEVI

Sinä jätit minut!

(Du lämnade mig!)

KAARLE

()

TANJA/till Kaarle/

Varför svarar du inte?

(/Kaarlelle/ Mikset vastaa?)

EEVI/mumlar/

Voi herregud voi herregud voi herregud

(Voi hyvä jumala voi hyvä jumala voi hyvä jumala)

KAARLE

Vilma.

TANJA

Nej. Ei! Tanja.

(Ei. Ei! Tanja.)

KAARLE

Olet vielä nuori.

(Du är fortfarande ung.)

TANJA

Jag är inte Vilma. Ei Vilma.

(En ole Vilma. Ei Vilma.)

KAARLE

Pidät kai huolen Eevistä?

(Du tar väl hand om Eevi?)

TANJA

Evi? jag förstår inte?

(Evi? En ymmärrä?)

KAARLE

Sinun täytyy pitää Eevistä huolta.

(Du måste ta hand om Eevi.)

TANJA

Mormor. Snälla mormor?

(Isoäiti. Isoäiti kiltti?)

EEVI (sv)

Lämna oss ifred Tanja!

(Jätä meidät rauhaan Tanja!)

ISÄ!

(Pappa!)

/KAARLE försvinner/

(/Kaarle katoaa/)

6:3

/TANJA, EEVI, VILMA/

EEVI

Voi herregud!

Du skrämde bort honom!

(Voi hyvä jumala!

Pelästytit hänet tiehensä!)

TANJA

Förlåt. Förlåt mormor. Du? Hur mår du?

(Anteeksi. Anteeksi isoäiti. Kuule? Kuinka voit?)

EEVI/*tar brevet från TANJA/*
Ge mig! Ge mig mitt brev!
(*/ottaa kirjeen Tanjalta/*
Anna minulle! Anna minun kirjeeni tänne!)

TANJA
Nej!
(Ei!)

VILMA
Anna kirje minulle Eevi!
(Ge mig brevet Eevi!)

EEVI
Det är mitt!
Se on minun! Hän kirjoitti sen minulle!
(Det är mitt! Han skrev det till mig!)
(Se on minun!)

TANJA
Jag måste kopiera det. Jag ska be mamma översätta, jag vill
veta vad det står.
(Minun täytyy monistaa se. Pyydän äitiä kääntämään, haluan tietää
mitä siinä lukee.)

VILMA
Minun täytyy luovuttaa se ulkoasiainministeriölle!
(Jag måste lämna det till utrikesministeriet!)

EEVI
Minun! Minun! Minun!
(Mitt! mitt mitt mitt!)

TANJA
Det måste tillbaka i mappen!
(Se täytyy laittaa takaisin kansioon!)

VILMA
Heidän pitää saada todisteita siitä että hän tahtoo kotiin!
Kai sinä haluat että isä tulee!
(De måste ha bevis på att han vill hem! Du vill väl att pappa ska
komma!)

EEVI
Minun!
(Mitt!)

TANJA
Mormor? Mormor!

Då får jag aldrig veta vad han skrev till dig!

(Isoäiti? Isoäiti!

Sitten en saa koskaan tietää mitä hän kirjoitti sinulle!)

SCEN 7

7:1

/TANJA, EEVI, VILMA/

VILMA

Ja miksi sinun pitäisi tietää? Mikä oikeus sinulla on tulla tänne kaivelemaan? Kahdeksankymmentä vuotta kirjeet ovat olleet täällä ja nyt yhtäkkiä, kuin tyhjästä ilmestyt tänne ja revit kaiken auki. Revit auki ja ympäriinsä, herätät kaiken eloon! Millä oikeudella!

(Och varför ska du veta det? Vad har du för rätt att komma här och gräva? I åttio år har breven legat här och nu plötsligt från ingenstans kommer du och river upp allt! River upp, river runt och väcker allt till liv! Med vilken rätt!)

TANJA

Vad säger hon?

(Mitä hän sanoo?)

EEVI

Hullu akka.

(Tokkärning)

TANJA

Varför är hon så arg?

(Miksi hän on niin vihainen?)

VILMA

Anna tänne! Anna minun kirjeeni tänne! Ei siitä kuitenkaan ollut mitään hyötyä että toin ne tänne.

Eiväthän he tehneet mitään sen eteen että olisivat saaneet hänet kotiin.

(Ge mig! ge mig mina brev! Det gjorde ändå ingen nytta att jag lämnade dom här. Dom gjorde ju inte någonting för att få hem honom!)

TANJA

Vill hon ha breven?

Varför kan ni inte prata med mig! Jag vill bara veta vad som hände er!

(Haluaako hän kirjeet? Miksi ette puhu minulle? Haluan vain tietää mitä teille tapahtui?)

VILMA

Poltan kaiken! Mitään ei jää jäljelle. Niiden pitää kadota, aivan kuten hänkin katosi.

(Jag ska bränna allt! Inget ska finnas kvar. De ska försvinna precis som han försvann.)

TANJA

Väntä...

(Odota...)

EEVI

Ei! Ge henne inte!

(Ei! Älä anna niitä hänelle!)

TANJA

Här har du... "Tagil...tredje december trettiosju".

(Tässä... "Tagil...kolmas joulukuuta kolmekymmentäseitsemän.")

VILMA/FORTS scenen ut/

(/JATKUU kohtauksen loppuun./)

Vilma hyvä...

Vilma hyvä!

(Bästa Vilma

Bästa Vilma!)

*/VILMA tar en tändsticka och tänder eld på brevet. Upprepar:
"Vilma hyvä!"/*

*(/Vilma ottaa tulitikun ja sytyttää kirjeet palamaan. Toistaa:
"Bästa Vilma!"/)*

EEVI

Ei! Äiti!

(Nej! mamma!)

TANJA

Herregud!

/Tanja försöker släcka/

Vad gör du, är du helt galen!

Vi är för fan instängda här, vi kan ju brinna inne!

(Herra jumala!

/Tanja yrittää sammuttaa tulen/

Mehän olemme hemmetti soikoon loukussa täällä, mehän voimme palaa elävältä!)

EEVI

Hullu akka.

(Tokkärning)

TANJA

Hur kan du bränna hans brev! Det är ju det enda som finns kvar från honom!

(Miten voit polttaa hänen kirjeensä! Nehän ovat kaikki mitä hänestä on jäljellä!)

EEVI

Aina vihainen. Minulle. Isälle. Valtiolle. Stalinille.

(Alltid arg. På mig. Pappa. Staten. Stalin.)

TANJA

Ni ska få vara ifred nu! Ni vill ändå inte ha mig här! Ni vill ju inte ens prata med mig!

/Samlar ihop mappen. Ropar utåt/

Hallå! Jag är klar här! Jag vill ut! Släpp ut mig! SLÄPP UT MIG! LET ME OUT!

(Jätän teidät nyt rauhaan! Ette kuitenkaan halua minua tänne! Ette edes halua puhua minulle!)

/Kerää paperit kansioon. Huutaa ulos./

Haloo! Olen valmis! Haluan pois täältä! Päästäkää minut pois!

PÄÄSTÄKÄÄ MINUT POIS! PÄÄSTÄKÄÄ MINUT POIS!)

VILMA

KÄSKE LOPETTAMAAN HUUTAMINEN!

(SÄG ÅT HENNE ATT SLUTA SKRIKA!)

TANJA

SKRIK INTE PÅ MIG!

(ÄLÄ HUUDA MINULLE!)

VILMA

Saamme poliisit niskoihimme jos hän jatkaa noin.

Vi får ju polisen på oss om hon fortsätter så där.)

TANJA

Nu fattar jag vad mormor menade! Han stack för att slippa dig!

(Nyt tajuan mitä isoäiti tarkoitti! Hän lähti päästäkseen sinusta!)

EEVI/till Vilma/ *(/Vilmalle/)*

Anna hänen nyt olla!

(Låt henne va nu!)

/VILMA drar sig undan. Fortsätter mumla: "Vilma hyvä"/

(/Vilma vetäytyy. Jatkaa mumisemista: "Vilma hyvä"/)

EEVI

Tanjochka lilla, såja. No niin.

(Tanjecha pieni, no niin. No niin.)

/EEVI tar Tanja i sin famn. Sjunger visan "Tuoll on mun kultani"./

(/Eevi ottaa Tanjan syliinsä. Laulaa "Tuoll on min kultani"./)

TANJA

Vad är det för sång? jag känner igen den?

(Mikä laulu tuo on? Tunnistan sen?)

EEVI

Sch.

Jag har glömt dom orden på svenska.

Miksi kukaan ei ole opettanut sinulle suomea.

(Olen unohtanut nuo sanat ruotsiksi.)

(Varför har ingen lärt dig finska.)

TANJA

Varför lärde du mig inte finska.

Då kunde jag ha pratat med er nu. Läst breven. Alla dokument.

(Miksi sinä et opettanut minulle suomea.)

Olisin voinut jutella teille nyt. Lukea kirjeet. Kaikki asiakirjat.)

EEVI

Du borde kunna.

(Sinun pitäisi osata.)

TANJA

Men hur! Ni pratade ju inte ens finska med mamma, morfar och du. Hur skulle jag lärt mig!

(Mutta miten! Ettehän edes puhuneet äidille suomea, sinä ja isoisa.)

Miten olisin voinut oppia!)

EEVI

Det där låter konstigt.

(Kuulostaa kummalliselta.)

TANJA

Ni pratade bara finska när ni inte ville att vi skulle förstå.

(Te puhuitte vain suomea kun ette halunneet meidän ymmärtävän.)

EEVI

Det minns jag inte.

(Sitä en muista.)

TANJA

Ni ville att era barn bara skulle prata svenska.

(Halusitte että teidän lapset puhuisivat vain ruotsia.)

EEVI

”Prata bara svenska med barnen”. Så sa dom, fröknarna i skolan. Så dumt!

(”Puhukaa vain ruotsia lapsille”. Niin he, opettajat koulussa, sanoivat.)

TANJA

Jag försökte i allfall. Här är min anteckningsbok, från vår resa, minns du? Tolv ord varje dag.

/Tanja läser ur anteckningsboken:/

Auto. Karta. Kato. Kello. Kesä. Vapa. Poika. Tyttö. Koira.
Kissa. Jätelö. Mummo.

Här tar det slut, när vi kom hem. Det var för svårt.

(Bil. Karta. Titta. Klocka. Sommar. Ledigt. Pojke. Flicka. Hund.
Katt. Glass. Mormor.)

(Minä ainakin yritin. Tässä on muistikirjani, meidän reissusta,
muistatko? Kaksitoista sanaa joka päivä.

/Tanja lukee muistikirjasta:/....

Ja siihen ne loppuvat, kun palasimme reissusta. Sitten oli liian
vaikeaa.)

7:2

/TANJA, EEVI, VILMA, KAARLE/

VILMA

Vilma hyvä

VILMA HYVÄ!

/läser ur minnet/ (/lukee ulkomuistista/)

Monet kiitokset kuvasta ja kirjeestä jonka sain pari viikkoa
sitten/

(Många tack för fotot och brevet som jag fick för ett par veckor
sedan.)

/KAARLE in. Han är mycket sliten. Kammar sitt hår som redan är
prydligt vattenkammad. Han tar fram det brev som Vilma just
bränt upp. Under det följande överlämnar han sida för sida
till Eevi./

(/Kaarle sisään. Hän on hyvin nuutunut. Kammaa hiuksiaan jotka ovat
jo siististi vesikammattut. Ottaa esille saman kirjeen jonka Vilma on
juuri polttanut. Seuraavien tapahtumien ajan hän antaa sivu sivulta
kirjeen Eeville./)

KAARLE och VILMA/parallellt- till varandra/

(/rinnakkain- toisilleen/)

En olisi voinut uskoa kuinka iso Eevi on ja paljon muuttunut,
en mitenkään voisi tuntea.

(Jag hade inte kunnat tro hur stor Eevi är och hur mycket förändrad,
jag skulle inte på något vis känna igen henne).

VILMA

Viisi ja puoli vuotta olet ollut poissa luotamme!

(Fem och ett halvt år har du varit ifrån oss!)

EEVI/till Tanja/sig själv/

Jag hade inte kunnat tro hur stor Eevi är
och mycket förändrad
jag skulle inte
känna igen henne

(/Tanjalle/itsekseni/

En olisi voinut uskoa kuinka iso Eevi on
ja paljon muuttunut
en mitenkään
voisi tuntea)

VILMA och KAARLE

Nämä vuodet ovat lyöneet leimansa jokaiseen.

(De här åren har satt sin stämpel på alla.)

VILMA

Olenko tullut vanhaksi? Rumaksi.

(Har jag blivit gammal? Ful.)

EEVI

De här åren

har satt sin stämpel på alla

(Nämä vuodet

ovat lyöneet leimansa jokaiseen)

KAARLE

Älä suinkaan katso tarinoitani millään muotoa valitukseksi

(Se ingalunda på något sätt mina historier som klagomål)

VILMA

ja sen tähden tarjoa apuasi.

(och för den skull erbjud din hjälp.)

EEVI

Se inte mina... historier som klagomål

och för den skull... erbjuda din hjälp?

(Älä suinkaan katso...tarinoitani valitukseksi

ja sen tähden...tarjoa apuasi?)

TANJA

Vad menar han? Vad är det för hjälp han pratar om?

(Mitä hän tarkoittaa? Mistä avusta hän puhuu?)

VILMA

Etkö usko että selviän siitä? Olen paljon vahvempi kuin luulet. Matkustan luoksesi. Vai etkö tahdo? Oletko tavannut toisen, niin kuin se Herman, sitäkö tämä on?

Sinun pitää sitten aina tehdä niin kuin hän tekee! "Herman teki niin, Herman teki näin! Herman on kuullut että kaikille riittää töitä Neuvostoliitossa, että siellä on kuin paratiisissa! Ilman Hermannia, sinä olisit nyt täällä!)

(Tror du inte jag klarar det? Jag är mycket starkare än du tror. Jag reser till dig. Eller vill du inte? Har du träffat nån annan, precis som den där Herman, är det därför?

Du ska då alltid göra som han! "Herman gjorde så, Herman gjorde så! Herman har hört att det finns jobb för alla i Sovjet, att det är

rena paradiset där! Om det inte varit för Herman hade du varit här nu!)

KAARLE

Taroituksesi ehkä hyväkin mutta luulen sentään selviäväni omin neuvoin jota vastoin riittää sinunkin osanasi kun olet pitänyt huolen lapsista kaiken muun rinnalla.

(Du menar kanske också väl men jag tror ändå jag klarar mig på egen hand, det räcker det även för din lott då du har tagit hand om barnen vid sidan om allt annat.)

EEVI

Det räcker för dig, då du tagit hand om barnen?

Barnen?

Isä? Minustako sinä puhut?

(Jota vastoin riittää sinunkin osanasi kun olet pitänyt huolen lapsista?

Lapsista?)

(Pappa? är det mig du pratar om?)

TANJA

Mormor?

(Isoäiti?)

EEVI/parallellt Vilma/

//jag tror jag klarar mig på egen hand

(/rinnakkain Vilman kanssa/

/luulen sentään selviäväni omin neuvoin)

VILMA/parallellt Eevi/(/rinnakkain Eevin kanssa/)

//luulen sentään selviäväni omin neuvoin

Et halua minua sinne! Sinulla on siellä joku toinen!

(jag tror jag klarar mig på egen hand)

(Du vill inte att jag kommer! Du har nån annan där!)

KAARLE

Eihän tämä minunkaan asemani olisi tällainen jos olisi ollut enempi kestävyyttä, hermot ei ole kestänyt niin paljon kun olisi tarvinnut on hävinnyt elämänhalu ja tahdon lujuus, elämä on menettänyt tarkoituksensa jäljellä ei ole tuntunut olevan kun tyhjä kuori jonka edestä ei kannattaisi yrittää.

(Inte skulle heller min situation vara sådan här om man hade haft mer uthållighet, nerverna har inte tålt så mycket som det hade behövts livslusten och viljestyrkan har försvunnit, livet har mist sin mening kvar känns bara som ett tomt skal för vars skull det inte skulle löna sig att försöka.)

VILMA

Elämä on menettänyt tarkoituksensa jäljellä ei ole tuntunut
olevan kun tyhjä kuori jonka edestä ei kannattaisi yrittää

/sidokommentar/ (/sivuhuomautus/)

Et saa, et voi antaa nyt periksi, sinun täytyy taistella!

(livet har mist sin mening kvar känns bara som ett tomt skal för
vars skull det inte skulle löna sig att försöka.)

(Du får inte, du kan inte ge upp nu, du måste kämpa!)

TANJA

Mormor, hur är det?

(Isoäiti, miten sinä voit?)

EEVI

Min situation skulle inte vara så här... om man haft mer
uthållighet

nerverna

har inte tålt så mycket

livslusten

viljestyrkan

har försvunnit

livet har

förlorat sin mening

Voi herregud

(Eihän tämä minunkaan asemani olisi tällainen...jos olisi ollut
enempi

kestävyyttä

hermot

ei ole kestänyt niin paljon

on hävinnyt

elämänhalu

tahdon lujuus

elämä on

menettänyt tarkoituksensa

Voi hyvä jumala)

TANJA

Du behöver inte...

(Ei sinun tarvitse...)

EEVI

kvar känns bara som ett
tomt skal
för vars skull
det inte
lönar sig att försöka

(jäljellä ei ole tuntunut olevan kun
tyhjä kuori
jonka edestä
ei
kannattaisi yrittää)

KAARLE och VILMA parallellt/Kaarle tystnar vid//)

(/Kaarle hiljenee / kohdalla//)

Jos sinulla on tallessa niitä vaatteitani olisi hyvä, tässä
voi pian tulla muutos joten voin ottaa ne vastaankin, toiseen
paikkaan josta myös voin antaa korvauksen kaikista
vaivoistasi.//Jos olet joutunut luopumaankin niistä ei
tarvitse harmitella, olet kai tehnyt sen pakosta.

(Om du har kvar mina kläder vore det bra, här kan snart komma en
förändring så jag kan också ta emot dem, till ett annat ställe
varifrån jag också kan ge en ersättning för alla dina besvär. Om du
ändå har varit tvungen att lämna bort dem behöver du inte harmas, du
har väl gjort det av tvång.)

VILMA

Mitä sinä oikein höpötät! Tottakai minulla on vaatteesi
tallessa! Miksi olisin hankkiutunut niistä eroon!

(Vad är det för dumheter! Så klart jag har kvar dina kläder! Varför
skulle jag gjort mig av med dem!)

EEVI/kan inte fortsätta/

Nåt om några gamla kläder! Att hon ska skicka dom!

(/ei kykene jatkamaan/

Jotain jostain vanhoista vaatteista! Että hän lähettäisi ne!)

TANJA

Kom, vila dig.

(Tule, lepää.)

7:3

/TANJA, EEVI, VILMA, KAARLE, ARKIVARIEN/

/ARKIVARIEN in med en lapp./

(/Arkistoija sisään lappu kädessään./)

ARKIVARIEN/till Tanja/

Jag har något till dig. Från Ryssland.

(/Tanjalle/ Minulla on sinulle jotain. Venäjältä.)

TANJA/viskar till Arkivarien/

Schh! inte nu!

Mormor mår inte bra. Ge henne nåt att dricka!

(/kuiskaa Arkistoijalle/

Schh! Ei nyt!

Isoäiti ei voi hyvin. Anna hänelle jotain juotavaa!)

/Tanja gör Arkivarien uppmärksam på Kaarle och Vilma./

(/Arkistoija hakee Eeville vettä. Tanja kääntää Arkistoijan huomion Kaarleen ja Vilmaan.)

VILMA och KAARLE/parallellt/(/rinnakkain/)

Tässä nimittäin kulkee melko uskottavia juttuja että toisella paikkakunnalla ovat saaneet passia paluuta varten, joitakin on lähtenyt jotka ovat saaneet viisumin ja suuri joukko varttuu lähtöä.

(Här rör sig nämligen ganska trovärdiga historier om att de på en annan ort har fått pass för att återvända, några har gett sig av som har fått visum och en stor grupp väntar på att åka.)

VILMA

Siinä näet! Pian on sinun vuorosi! Olenhan jättänyt hakemuksen monta kuukautta sitten!

(Du ser! Snart blir det din tur! Jag har ju ansökt för flera månader sen!)

KAARLE

Ei jaksa oikein uskoa kun on niin useasti pettynyt ennen kuin itse saan tiedon josta olen tehnyt jo kyselyn konsuliin. Jos totta voisinkin ehkä olla siellä piankin, vaan luulen että menee ensi kesäänkin,

(Man orkar inte riktigt tro då man så ofta blivit besviken förrän jag själv får den information som jag redan har gjort en förfrågan om hos konsulatet. Om sant kunde jag kanske vara där till och med snart, men jag tror ändå att det dröjer tills nästa sommar)

VILMA

Jos muut saavat lähteä, mikset sinäkin! Sinun pitäisi olla ensimmäisenä vuorossa!

(Om andra får åka varför skulle inte du! Du borde vara först på tur!)

TANJA/tyst till Arkivarien, med brevet/

Vad betyder allt det här!

(/hiljaa Arkistoijalle, näyttää kirjettä/

Mitä kaikki tämä tarkoittaa?/)

ARKIVARIEN

Tydliggen går det otroliga... nej! trovärdiga rykten om att några på en annan ort har fått pass för att åka hem... Att några har åkt och att en stor grupp väntar.

Men, att han inte orkar hoppas, eftersom han så ofta blivit besviken.

(Näköjään siellä kulkee uskomattomia...ei! uskottavia juttuja että toisella paikkakunnalla ovat saaneet passia paluuta varten... Että joitakin on lähtenyt ja suuri joukko varttuu lähtöä. Mutta että hänEi jaksa oikein uskoa kun on niin useasti pettynyt.)

TANJA

När är det skrivet, brevet? Trettiosju? Det har gått, vadå? tre år sen han skrev det där om passet och konsulatet! Tre år har han väntat på sitt pass!

(Milloin kirje on kirjoitettu? Kolmekymmentäseitsemän? On kulunut, mitä? Kolme vuotta siitä kun hän kirjoitti passista ja konsulista! Kolme vuotta hän on odottanut passia!)

ARKIVARIEN

Nästan fyra. Breven är daterade den andra februari trettiofyra och tolfte december trettiosju.

(Melkein neljä. Kirje on päivätty helmikuussa kolmekymmentäneljä ja kahdestoista joulukuuta kolmekymmentäseitsemän.)

TANJA

Fyra år.

(Neljä vuotta.)

KAARLE

En kyllä tuudita itseäni siihen uneen että ne meikäläiset tiet nyt sen paremmin kun ennenkään ruusuilla koristettu, monta karvasta palaa on mielessä ja enempi tulisi saamaan.

(Jag invaggar mig nog inte i drömmen att våra vägar då skulle vara mera beströdda med rosor än förut, jag tänker på hur mycket bittert man fått och mera skulle man få.)

ARKIVARIEN/Vilma parallellt/

//Jag invaggar mig nog inte i drömmen att våra vägar då skulle vara mer beströdda med rosor än förut, jag tänker på hur mycket bittert jag fått smaka... och mer skulle man få.

Framför en lär vänta en landsvägsriddares lott, men det är bra det med, det har också sin egen lycka, om inte annat så - frihet.

(/rinnakkain Vilman kanssa/

En kyllä tuudita itseäni siihen uneen että ne meikäläiset tiet nyt sen paremmin kun ennenkään ruusuilla koristettu, monta karvasta palaa on mielessä ja enempi tulisi saamaan.

Taitaa olla edessä maantie ritarin osa, vaan hyvä sekin, omat onnensa sielläkin jos ei muuta niin - vapaus.)

VILMA/parallellt Arkivarien/

(/rinnakkain Arkistoijan kanssa/)

//En kyllä tuudita itseäni siihen uneen että ne meikäläiset tiet nyt sen paremmin kun ennenkään ruusuilla koristettu, monta karvasta palaa on mielessä ja enempi tulisi saamaan. Taitaa olla edessä maantie ritarin osa, vaan hyvä sekin, omat onnensa sielläkin jos ei muuta niin - vapaus.

(Jag invaggar mig nog inte i drömmen att våra vägar då skulle vara mera beströdda med rosor än förut, jag tänker på hur mycket bittert man fått och mera skulle man få.

Framför en lär vänta en landsvägsriddares lott, men det är bra det med, det har också sin egen lycka om inte annat så - frihet.)

KAARLE

Taitaa olla edessä maantie ritarin osa, vaan hyvä sekin, omat onnensa sielläkin jos ei muuta niin - vapaus.

(Framför en lär vänta en landsvägsriddares lott, men det är bra det med, det har också sin egen lycka om inte annat så - frihet.)

/KAARLE med en sista oläst brevsida i handen, ger den till VILMA. Hon tar den, läser tyst./

(/Kaarle kirjeen viimeinen sivu kädessään, antaa sen Vilmalle. Hän ottaa sen, lukee hiljaa./)

VILMA

Kotiin sieltä! Kotiin sieltä meidän luo! Mikä mies se sellainen on joka ei edes huolehdi omasta perheestään!

(Du ska hem! Du ska hem till oss! Vad är du för en man som inte tar hand om din egen familj!)

7:4

/TANJA, EEVI, VILMA, KAARLE, ARKIVARIEN/

/VILMA river sedan sönder den sista brevsidan./

(/Vilma repii kirjeen viimeisen sivun./)

EEVI

Mitä sinä teet äiti!

(Vad gör du mamma!)

VILMA

Olen väsynyt hänen valheisiinsa!

(Jag är trött på hans lögner!)

KAARLE

Mitä minä sinulle kirjoittaisin? Luuletko että voisin kertoa millaista siellä oli? Kuinka näimme nälkää, kuinka ihmiset kuolivat? Kuolivat nälkään, kylmyyteen, sairauksiin. Suruun! Luuletko että voisin kirjoittaa siitä!

(Vad skulle jag skriva till dig? Tror du jag kunde berätta hur det var där? Hur vi svalt, hur folk dog? Dog av hunger, köld, sjukdom. Sorg! Tror du jag kunde skriva det!)

VILMA

Totuuden! Olisit kirjoittanut totuuden! Että olit hankkinut itsellesi ryssähuoran! Pannut hänet paksuksi ja unohtanut meidät! Unohtanut minut ja Eevin!

(Sanningen! du skulle skrivit sanningen!

Att du skaffat en rysshora! Gjort henne med barn och glömt oss! glömt Eevi och mig!)

KAARLE

Ne ampuivat minut. Ryssät ampuivat minut.

(Dom sköt mig. Ryssen sköt mig.)

/EEVI tappar taget: faller./
(/Eevin ote luisuu: kaatuu./)

VILMA
EI! EI.
Kerro totuus. Mikä hänen nimensä oli!
(NEJ! NEJ.
Säg sanningen. Vad hette hon!)

TANJA
Mormor?
Mormor! hör du mig!
Mormor vakna!
(Isoäiti?
Isoäiti! Kuuletko minua!
Isoäiti herää!)

ARKIVARIEN
De sköt honom. Ryssen.
(Ne ampuivat hänet. Ryssät.)

KAARLE
Ne ampuivat minut.
(De sköt mig.)

TANJA/Vilma: simultant/
//Nej
(/Ei)

VILMA/simultant: Tanja)
//EI!
Tänne ei ole valheiden kanssa tulemista! Olen kyllästynyt niihin! "Lähdetään Venäjälle", saadaan hyväpalkkainen työ, ostetaan hienoja vaatteita, ruokaa. Rakennetaan talo, opetellaan venäjää. Kaikki valheet! Olen väsynyt kaikkiin valheisiin!
(Nej! Du ska inte komma här med dina lögner! Jag är trött på dom!
"Vi ska åka till Ryssland", få arbete med bra betalt, köpa fina kläder, mat. Vi ska bygga ett hus, lära oss ryska. Alla lögner! Jag är trött på alla lögner!)

EEVI/vaknar. Fortsätter upprepa 7:4 ut/
(/herää. Jatkaa toistamista 7:4 loppuun/)
Isä

KAARLE

Ne ampuivat minut kaivoksella. Minut ja monta sataa muuta, toisiimme ketjuilla kahlittuina. En edes tiedä mikä paikan nimi on, tai minä päivänä se tapahtui.

(Dom sköt mig vid en gruva. Vi var flera hundra fastkedjade vid varandra.

Jag vet inte ens vad platsen heter, eller vilken dag det var.)

VILMA

Koko elämäni odotin sinua. Vuoden. Kymmenen vuotta.

Kaksikymmentä. Kolmekymmentä! Viisikymmentä vuotta minä odotin sinua!

(Hela mitt liv väntade jag på dig. Ett år. Tio år. Tjugo. Trettio! Femtio år väntade jag på dig!)

EEVI

Isä

VILMA

Sinusta ei kuulunut sanaakaan. Ei sanan sanaa.

Yksin tuon kakaran kanssa. Katso häntä!

Vihaa omaa äitiänsä joka hänestä huolehti!

Ainut joka kelpasi oli sinä!

Milloin isä tulee

milloin isä tulee

milloin isä tulee.

Isä. Isä. Isä.

(Inte ett ord från dig. Inte ett ord.

Ensam med den där ungen. Titta på henne!

Hatar sin egen mamma som tog hand om henne!

Den enda hon ville ha var dig!

När kommer pappa

när kommer pappa

när kommer pappa)

Pappa, pappa, pappa.

EEVI

Isä

Isä

ISÄ

(Pappa)

KAARLE

Lopetatte nyt sen odottamisen.

(Ni ska sluta vänta nu.)

/KAARLE försvinner/

(/Kaarle katoaa/)

EEVI

Sinä pelästytit hänet tiehensä!

(Du skrämde bort honom!)

TANJA

Vad händer! Kan ni förklara vad som händer!

(Mitä tapahtuu! Voitteko selittää mitä tapahtuu!)

VILMA

Ruotsalaiseksi hän halusi päästäkseen minusta eroon! Tahtoi hienommaksi kuin oma äitinsä!

(Svensk ville hon bli för att slippa mig! Finare än sin egen mamma ville hon bli)

EEVI

Hän lähti päästäkseen sinusta eroon. Etkö tajua! Päästäkseen sinusta! Se oli sinun syytäsi! Se oli sinun syytäsi että hän kuoli siellä!

(Det var för att slippa dig som han åkte. Fattar du inte! För att slippa dig! Det var ditt fel! Det var ditt fel att han dog där!)

VILMA

Sinusta ei koskaan tullut ruotsalaista. Ryssäkakara.

(Du blev aldrig svensk. Ryssunge.)

/VILMA lämnar Eevi och Tanja./

(/Vilma jättää Eevin ja Tanjan./)

EEVI

Voi herregud

Voi herregud

(Voi herra jumala

Voi herra jumala)

TANJA

Varför skrek du så på henne? Hon är ju din mamma.

(Miksi huusit hänelle tuolla tavalla? Hän on sinun äitisi.)

EEVI

Voi herregud

Tanjochka

Tanjochka lilla

(Voi herra jumala

Tanjochka

Tanjochka pieni)

/EEVI försvinner/

(/Eevi katoaa/)

7:5

/ARKIVARIEN, TANJA, (VILMA, EEVI)/

/ARKIVARIEN överlämnar lappen/

(/Arkistoiija luovuttaa lapun Tanjalle/)

ARKIVARIEN

Jag är rädd att det stämmer. Det din mormors far sa. De sköt honom. NKVD, den ryska säkerhetspolisens sköt honom nittonhundra trettioåtta. Här står datumet: tjugotredje februari nittonhundra trettioåtta. Jag beklagar.

(Pahoin pelkään että se pitää paikkansa. Se mitä isoäitisi isä sanoi. Ne ampuivat hänet. NKVD, venäläinen suojelupoliisi ampui hänet tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan. Pahoittelen.)

TANJA

Vad är det här! kyrilliska?

(Mitä tämä on! Kyrillinen kirjaimisto?)

ARKIVARIEN

Jag bad min kollega i arkivet i Jekaterinburg att söka upp din mormors fars mapp. Jag tycker du har rätt att veta. Ni måste få veta. Det här är informationen hon kunde nedteckna.

/översätter från ryska/

"Turunen, Kaarle Vihtori"

Född åttonde mars nittonhundratvå. Finland Ruokolahti, gränsöverlöpare, begäran om återlämnande

nittonhundratrettiosju. Fängslad sextonde i tolfte

nittonhundratrettiosju. Dömd sjuttonde i första

nittonhundratrettioåtta, paragraf femtioåtta sex, femtioåtta

nio. Sköts tjugotredje i andra nittonhundratrettioåtta
Jekaterinburg”

(Pyysin työtoveriani Jekatrineburgin arkistossa etsimään isoäitisi
isän kansiota. Mielestäni sinulla on oikeus tietää. Teidän täytyy
saada tietää. Tässä on kaikki tieto mitä hän löysi.
/kääntää venäjältä ruotsiksi - Venäjää?/
”Turunen, Kaarle Vihtori”
Syntynyt kahdeksas maaliskuuta tuhatyhdeksänsataakaksi. Suomi
Ruokolahti,
rajaloikkari, anomus palautuksesta
tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäseitsemän. Vangittu 16.12, 1237,
Tuomittu
17.11. 1938 pykälä 58/6,9. Ammuttiin
23.2.1938 Jekatrineburg”)

TANJA
Du hittar på, du ljuger.
(Kerrot omiasi, valehtelet.)

ARKIVARIEN
Ljuger, nej, det gör jag aldrig.
(Valehtelen, ei, sitä en tee koskaan.)

TANJA
Du försöker bara skrämma mig. Låser in mig här med en massa
galningar, som hotar mig, hindrar mig från att få veta nåt!
Och så det här!
(Yrität vain pelotella minua. Lukitset minut tänne hullujen seuraan.
Sellaisten jotka uhkailevat minua ja estävät minua saamasta mitään
selville! Ja nyt tämä!)

ARKIVARIEN
Du ville veta sanningen. Det var därför du kom hit. Till
Finland. Helsingfors. Skatudden.
(Halusit tietää totuuden. Sen takia tulit tänne. Suomeen.
Helsinkiin. Katajanokalle.)

TANJA
Sanningen ja! inte en massa ryska lögner.
(Niin, totuuden! Enkä läjäpäin venäläisiä valheita.)

ARKIVARIEN
Allt från Ryssland är inte lögn.
(Kaikki mikä tulee Venäjältä ei ole valheita.)

TANJA

Varför skulle dom aldrig fått veta, mormor och Vilma, om det nu var så?

(Miksi he eivät olisi koskaan saaneet tietää, isoäiti ja Vilma, jos kerran asian laita oli tämä?)

ARKIVARIEN

De ryska arkiven har varit stängda.

(Venäläiset arkistot ovat olleet suljettuina.)

TANJA

Jag tror dig inte.

Och nu vill jag att du släpper ut mig.

Min mamma väntar.

(En usko sinua.)

Ja nyt tahdon että päästät minut pois täältä.

Äitini odottaa minua.)

ARKIVARIEN

Någon gång måste ni acceptera. Sörja.

(Joskus teidän on hyväksyttävä. Surtava.)

TANJA

Jag vet att han är död. Dom är alla döda.

Släpp ut mig!

(Tiedän että hän on kuollut. He ovat kaikki kuolleita.)

Päästä minut pois täältä!)

ARKIVARIEN

Och ändå väntar du fortfarande på honom. Precis som Eevi och Vilma.

(Ja silti odotat häntä vieläkin. Aivan kuten Eevi ja Vilmakin.)

TANJA

Jag är inte galen.

Öppna dörren.

(En ole hullu.)

Avaa ovi.)

ARKIVARIEN

Jag tänker inte låta dig slippa ut innan du avslutat det du kommit för.

(En aio päästää sinua pois täältä ennen kuin olet saanut päätökseen sen minkä takia tänne tulit.)

/ARKIVARIEN ger lappen till Tanja/
(/Arkistoiija antaa lapun Tanjalle/)

TANJA
Öppna!
(Avaa!)

ARKIVARIEN
Det måste bli ett slut på det här. All väntan. Längtan.
(Tämän on tultava päätökseen. Kaiken odotuksen. Kaipuun.)

TANJA
Och varför skulle det vara upp till mig!
(Ja miksi se olisi minusta kiinni!)

ARKIVARIEN
Därför att du verkar behöva det mest.
(Koska näytät tarvitsevan sitä eniten.)

TANJA
Vad vet du om det?
(Mitä sinä siitä tiedät?)

ARKIVARIEN
För att det var du som kom hit.
Dessutom såg jag det i din blick.
(Koska se olit sinä joka tulit tänne.
Sitäpaitsi näin sen sinun katseestasi.)

TANJA
Vadå?
(Minkä?)

ARKIVARIEN
Den blicken har även jag. Du är en av oss. En av oss som väntar.
(Sama katse on myös minulla. Olet yksi meistä. Yksi meistä jotka odottavat.)

TANJA
Vem väntar du på?
(Ketä sinä odotat?)

ARKIVARIEN

Min pappa.

(Isääni.)

TANJA

Var är han?

(Missä hän on?)

ARKIVARIEN

Jag kände honom aldrig. Och nu är det försent.

(En koskaan tuntenut häntä. Ja nyt on liian myöhäistä.)

TANJA

Och du väntar ändå?

(Ja odotat kuitenkin?)

ARKIVARIEN

Jag gör väl det.

(Niin, kai minä odotan.)

TANJA

Det är tröttsamt.

(Se on väsyttävää.)

ARKIVARIEN

Mycket.

(Hyvin.)

TANJA

Jag är så trött på det!

Herregud, han har varit död i vadå... åttio år! kan jag inte bara få vara ifred!

(Olen niin väsynyt siihen!

Herrajumala, hän on ollut kuollut mitä...kahdeksankymmentä vuotta!

Enkö saisi vain olla rauhassa!)

ARKIVARIEN

Det är därför jag inte tänker släppa ut dig härifrån förrän du är klar.

(Sen takia en aio päästää sinua pois täältä ennen kuin olet siihen valmis.)

TANJA

Så du visste hela tiden att ni hade hans mapp, då när jag kom?

(Eli tiesit koko ajan että teillä on hänen kansionsa, silloin kun tulin tänne?)

ARKIVARIEN

Jo.

(Kyllä.)

TANJA

Så du ljög.

(Eli valehtelit.)

ARKIVARIEN

Jo, eller nej, inte ljög. Vi kan säga att jag testade dig. Och det stämde ju, du är precis lika envis som dina släktingar.

(Kyllä, tai ei, en valehdellut. Sanotaan että testasin sinua. Ja olin oikeassa, olet aivan yhtä itsepäinen kuin sukulaisesikin.)

SCEN 8

8:1

/TANJA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN, UD-CHEFEN, VILMA/

/UD-KÖREN hastigt in följd av VILMA som jagar på dem./

(UM-Kuoro ripeästi sisään, Vilman seuratessa ja hoputtaessa heitä./)

VILMA

Onko tarpeellista hänelle hankkia täältä passi.

(Är det nödvändigt att skaffa ett pass till honom härifrån.)

UD-KÖREN

Toinen tammikuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan.

(Andra januari 1938.)

VILMA

Onko tarpeellista hänelle hankkia täältä passi?

(Är det nödvändigt att skaffa ett pass till honom?)

/UD-CHEFEN in: fipplar med Tanjas beslagtagna mobil./

(/UM-Johtaja sisään: sormeilee Tanjan takavarikoitua kännykkää./)

/UD-KÖREN överlämnar ett dokument till UD-CHEFEN./

(/UM-Kuoro luovuttaa UD-Johtajalle Asiakirjan./)

VILMA

Onko tarpeellista hänelle hankkia täältä passi!

(Är det nödvändigt att skaffa ett pass till honom härifrån!)

UD-KÖREN/betonar kursivt/ VILMA simultant från//

(/painottaa kursiovoituja osuuksia/)

Pyydän//kunnioittaen Teidän neuvoanne siitä, kuinka n.6 vuotta sitten salateitse Neuvostoliittoon matkustaneelle miehelle, jolla perhe on täällä Suomessa, ja joka nyt haluaisi virallisia teitä palata kotimaahan, voitaisiin hankkia sellainen matkustuslupa, että hän voisi esteettömästi matkustaa Neuvostoliitosta.

//Onko tarpeellista hänelle hankkia täältä passi.

(Jag ber vörtnadsfullt om Ert råd om hur man skulle kunna skaffa ett inresetillstånd för en man som för ungefär sex år sedan via hemliga vägar reste till Sovjetunionen, och som har familj här i Finland,

och som nu via officiella vägar skulle vilja återvända till
hemlandet, så att han *utan hinder* skulle kunna *resa från*
Sovjetunionen. Är det nödvändigt att skaffa ett pass till honom
härifrån.)

VILMA/simultant: UD-Kören/

(/simultaanisti UM-Kuoron kanssa/)

//Onko tarpeellista hänelle hankkia täältä passi!

(Är det nödvändigt att skaffa ett pass till honom härifrån!)

UD-KÖREN/till UD-CHEFEN med en röst/(/UM-Johtajalle yhteen
ääneen/)

Pyydän /kunnioittaen Teidän *neuvoanne*

(Jag ber vörtnadsfullt om *Ert råd*)

ARKIVARIEN/till Tanja/ (/Tanjalle/)

Det är någon tjänsteman som försöker hjälpa Vilma, som skriver
och frågar om råd om hur han ska kunna återvända. De undrar om
de måste skaffa ett pass åt honom.

UD-KÖREN/till UD-CHEFEN med en röst/(/UM-Johtajalle yhteen
ääneen/)

Pyydän kunnioittaen Teidän *neuvoanne*

(Jag ber vörtnadsfullt om *Ert råd*)

VILMA

Pyydän kunnioittaen Teidän *neuvoanne*

(Jag ber vörtnadsfullt om *Ert råd*)

/UD-CHEFEN svarar inte. Tystnad. UD-CHEFEN mentalt
frånvarande./

(/UM-Johtaja ei vastaa. Hiljaisuus. UM-Johtaja henkisesti
poissaolevana./)

UD-KÖREN/till UD-CHEFEN med en röst/(/UM-Johtajalle yhteen
ääneen/)

Pyydän kunnioittaen Teidän *neuvoanne*

(Jag ber vörtnadsfullt om *Ert råd*)

TANJA/till UD-chefen/

Hallå? Tänker du svara?

(/UM-Johtajalle/

Haloo? Aiotko vastata?)

VILMA

Pyydän kunnioittaen Teidän *neuvoanne*

(Jag ber vörtnadsfullt om *Ert råd*)

UD-KÖREN/till UD-CHEFEN med en röst/*UM-Johtajalle yhteen ääneen/*

Pyydän kunnioittaen Teidän *neuvoanne*
(*Jag ber vördnadsfullt om Ert råd*)

TANJA

Svara!

(*Vastaa!*)

8:2

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN, UD-KÖR, UD-CHEFEN/

/ARKIVARIEN börjar skriva på skrivmaskinen för att väcka UD-CHEFEN./

(/Arkistoija alkaa kirjoittaa kirjoituskoneella herättääkseen UM-Johtajan./)

ARKIVARIEN/*skriver & deklamerar övertydligt/*

(/kirjoittaa & lausuu liioitellun selkeästi/)

Helsingfors sjunde januari nittonhundra trettioåtta.

Asia: Neuvostovenäjälle salatein menneen palauttaminen.

(*Helsinki seitsemäs tammikuuta*

tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan.)

(*Ärende: Återlämnande av person som via hemliga vägar åkt till Sovjetryssland.*)

/UD-CHEFEN vaknar till och börjar deklamera./

(/UM-Johtaja herää ja alkaa lausua./)

UD-CHEFEN/*deklamerar: ARKIVARIEN skriver&översätter vid //./*

(/lausuu: Arkistoija kirjoittaa & kääntää/)

Viitaten kirjeeseen//ministeriö oheisena lähettää kaksi kyselykaavaketta, jotka olisi palautettava tänne selvästi ja huolellisesti täytettyinä.

Samalla on tänne lähetettävä asianomaisen viimeinen osoite Venäjällä, papintodistus sekä joku kirje, josta käy selville, että asianomainen itse haluaa palata Suomeen. Saatuaan edellämainitut asiakirjat ministeriö ryhtyy toimenpiteisiin palautusasian järjestämiseksi.

(*Med hänvisning till ert brev skickar ministeriet bifogat två frågeformulär, som ska skickas tillbaka hit tydligt och noggrant ifyllda. Samtidigt ska vederbörandes sista adress i Ryssland, ett prästbevis och något brev där det framkommer att vederbörande själv*

vill återvända till Finland skickas hit. Efter att ha fått ovan nämnda dokument vidtar ministeriet åtgärder för återlämnandet.)

ARKIVARIEN/*parallellt med UD-CHEFEN från //, betonar kursivt/*
(/rinnakkain UM-Johtajan kanssa, painottaen kursiivisella merkityt/)
//Med hänvisning till ert brev skickar ministeriet bifogat två frågeformulär, som ska skickas tillbaka hit tydligt och noggrant ifyllda. Samtidigt ska vederbörandes sista adress i Ryssland, ett prästbevis och något brev där det framkommer att vederbörande själv vill återvända till Finland skickas hit. Efter att ha fått ovan nämnda dokument vidtar ministeriet åtgärder för återlämnandet.

(Viitaten kirjeeseen ministeriö oheisena lähettää kaksi kyselykaavaketta, jotka olisi palautettava tänne selvästi ja huolellisesti täytettyinä.

Samalla on tänne lähetettävä *asianomaisen viimeinen osoite Venäjällä, papintodistus sekä joku kirje, josta käy selville, että asianomainen itse haluaa palata Suomeen. Saatuaan edellämainitut asiakirjat ministeriö ryhtyy toimenpiteisiin palautusasian järjestämiseksi.*)

/ARKIVARIEN ger dokumentet till Vilma/
(/Arkistoija antaa asiakirjan Vilmalle/)

TANJA/*rotar bland dokumenten/*

Två frågeformulär... här!

Sista adress i Ryssland...

(/tonkii asiakirjoja/

Kaksi kyselykaavaketta...tässä!

Viimeinen osoite Venäjällä...)

ARKIVARIEN/*parallellt UD-KÖREN vid //. /*

//Låt det vara. Du tröttar bara ut dig.

(/rinnakkain UM-Kuoron kanssa/ Anna olla. Väsyvät vain itsesi.)

UD-KÖREN/*mumlar fragment från dokumenten, söker info.*

Parallellt med ARKIVARIEN från //. /

(/mumisevat katkelmia asiakirjoista, etsivät tietoa/)

//Turunen, Kaarle Vihtori. Kahdeksas kolmatta

tuhatyhdeksänsataakaksi. Ruokolahdella...

Helsinki, Suomalainen. Suomen alamainen. Äidinkieli Suomi...

osaa muita kieliä. Työmies. Ei sotaväessä ollut...On

Neuvostoliitossa vielä. Osoite...osoite!

(Turunen, Kaarle vihtori. 8/3 1902. Ruokolahti. Helsingfors, Finsk.
Finsk undersåte. Modersmål finska, kan inte andra språk. Arbetare.

Har inte varit i armén. Är fortfarande i Sovjetunionen.
Adress...Adress!

TANJA (upprepar)
Sista adress i Ryssland?!
(/toistaa/ Viimeinen osoite Venäjällä?!)

UD-KÖREN/hittar adressen/(/löytävät osoitteen/)
Suomikylä! Parakki 18.
Nizhni Tagil, Venäjällä.
(Finnbyn! Barack 18)
Nizhni Tagil, Ryssland.)

VILMA
Suomikylä. Parakki 18.
Nizhni Tagil, Venäjällä.
(Finnbyn. Barack 18)
Nizhni Tagil, Ryssland.)

TANJA
Nizhni Tagil, Ryssland! det får räcka!
Prästbevis... är det det här?
(Nizhni Tagil, Venäjä! Se saa riittää!
Papintodistus...onko se tämä?)

UD-KÖREN (mumlar/viskar fragment från prästbeviset. Tanja in
vid //) (/mumisee/kuiskaa katkelmia papintodistuksesta/Tanja sisään
"/" kohdalla)
Virkatodistus.// Työmies Kaarle Vihtori Turunen.
Ruokolahdella. Vilma Agneta. Ja on heillä avioliitossa
syntynyt tytär, Eevi Irene, Synt. Kahdeskymmenesensimmäinen
viidettä tuhatyhdeksänsataakaksikymmentäyhdeksän.
(Officiellt intyg. Arbetare Kaarlo Vihtori turunen. Ruokolahti.
Vilma Agneta. Och har till dem inom äktenskapet fötts en dotter
född, Eevi Irene. Född. 21/5 1929.)

TANJA/paralllellt med UD-KÖREN/
//Något brev... helvete! jag hann inte ta nån kopia på brevet!
mormor! MORMOR! jag behöver brevet!
/till Vilma/
Om du inte bränt hans brev hade vi kunnat lämna det!
(/rinnakkain UM-Kuoron kanssa/Joku kirje...helvetti! En ehtinyt
monistaa kirjettä!
Isoäiti! ISOÄITI! Tarvitsen kirjeen!)

/VILMA tar fram brevet från 1937./
(Vilma ottaa esille kirjeen vuodelta 1937.)

VILMA
Vilma hyvä

/UD-KÖREN ger Tanja en kopia av brevet till Eevi/
(UM-Kuoro antaa Tanjalle kopion Eeville osoitetusta kirjeestä.)

UD-KÖREN/med en röst/ (/yhteen ääneen/)
"Eevi hyvä"

TANJA/Vilma parallellt/
//Här! Här! Här har ni allt ni begär!
(/rinnakkain Vilman kanssa/
/Tässä! Tässä! Tässä on kaikki mitä vaaditte!)

VILMA/parallellt med Tanja/ (/rinnakkain Tanjan kanssa/)
//Tässä! Tässä! Tässä on kaikki mitä vaaditte!
Här! Här! Här har ni allt ni begär!

/TANJA samlar ihop allt i en hög och ger till UD-CHEFEN som
inte tar emot utan viftar åt ARKIVARIEN att ta dokumenten./
(/Tanja kerää kaikki paperit pinoon ja antaa UM-Johtajalle joka ei
ota niitä vastaan vaan huijaa Arkistoijalle että hän ottaisi ne./)

TANJA/Vilma parallellt/ (/rinnakkain Vilman kanssa/)
//Ta det här och få hem honom nu!
Få hem honom nu!
(/Vilman kanssa simultaanisti/
/Ottakaa nämä ja saakaa hänet kotiin nyt!
Saakaa hänet kotiin nyt!)

VILMA/parallellt med Tanja/ (/rinnakkain Tanjan kanssa/)
//Ottakaa nämä ja saakaa hänet kotiin nyt!
Saakaa hänet kotiin nyt!
(/Ta det här och få hem honom nu!
Få hem honom nu!)

/ARKIVARIEN med dokumenten/
(/Arkistoija pitää asiakirjoja/)

ARKIVARIEN/till UD-Chefen. UD-kören in vid //./
Jag anholder förordningsfullt om//att ministeriet vidtar de
åtgärder som krävs i ärendet för att få personen i fråga att
återlämnas till hemlandet, dit han själv nu vill återvända och
där han har fru och barn som väntar på honom.

(/UM-Johtajalle. UM-Kuoro sisään "/" kohdalla/
Pyydän kunnioittaen/ että ministeriö ryhtyy niihin toimenpiteisiin
joita vaaditaan kyseisen henkilön palauttamiseksi kotimaahan,/jonne
hän itsekä haluaa nyt palata ja jossa hänellä on vaimo ja lapsi
odottamassa.)

UD-KÖREN/översätter till UD-CHEFEN. Tanja in vid //./ FORTS.□
//että ministeriö ryhtyy niihin toimenpiteisiin joita
vaaditaan kyseisen henkilön palauttamiseksi kotimaahan jonne
hän itsekä haluaa nyt palata ja jossa hänellä on vaimo ja
lapsi//odottamassa

(att ministeriet vidtar de åtgärder som krävs i ärendet för att få
personen i fråga att återlämnas till hemlandet dit han själv nu vill
återvända och där han har fru och barn som väntar på honom)

TANJA/till UD-CHEFEN. In vid //./
//Han har fru och barn som väntar på honom!

(/UM-Johtajalle/
Hänellä on vaimo ja lapsi odottamassa!)

VILMA
jossa hänellä on vaimo ja lapsi odottamassa
vaimo ja lapsi odottamassa
(där han har fru och barn som väntar på honom
fru och barn som väntar)

TANJA/till UD-CHEFEN/
Han har fru och barn som väntar!
(/UM-Johtajalle/
Hänellä on vaimo ja lapsi odottamassa!)

VILMA
Me odotamme!
(Vi väntar!)

UD-KÖREN/till UD-CHEFEN/

FORTS: stegrande. □

(/UM-Johtajalle JATKUU: voimistuen/)

Odottamassa!

Odottamassa!

(som väntar

Som väntar

Väntar)

TANJA

Dom väntar på honom!

Dom väntar!

(He odottavat häntä!

He odottavat!)

/UD-CHEFEN ut./

/UD-KÖREN tystnar/

/VILMAS väntan: Nynnar/sjunger./

(/UM-Johtaja ulos./) (/Vilman odotus: Hyräilee/laulaa./)

SCEN 9

9:1

/TANJA, KAARLE, ARKIVARIEN, UD-KÖREN (VILMA)/

/KAARLE in: mycket sliten, klädd i trasiga skitiga kläder. Han kammar sitt hår./

(/Kaarle sisään: hyvin nuutunut, pukeutunut rikkinäisiin, likaisiin vaatteisiin. Hän kammaa tukkaansa./)

TANJA

Dom väntar.

Vi väntar.

(He odottavat. Me odotamme.)

KAARLE

Vilma.

Olet tehnyt tarpeeksi.

Olet kyllä tehnyt sen mitä tehtävissä on.

(Vilma.

Du har gjort tillräckligt.

Du har nog gjort vad du kunnat)

TANJA

Hon gör allt hon kan för att få hem dig. Hon kämpar!

(Hän tekee kaiken mihin pystyy saadakseen sinut kotiin! Hän taistelee puolestasi!)

KAARLE

Menet uusiin naimisiin, hankit hyvän isän Eeville. Ja sisaruksen.

(Du ska gifta om dig, skaffa en bra pappa till Eevi. Ett syskon.)

TANJA

Hon kämpar för att få dig därifrån!

(Hän taistelee saadakseen sinut pois sieltä!)

KAARLE

Et voi tehdä nyt enempää.

On liian myöhäistä.

(Du kan inte göra mer nu.)

Det är försent.)

KAARLE/RYSKA/
встать!/vstat'!
На выход/ Na vykhod
Проклятые чухонцы/Prokliatye chukhontsy
лазутчики/lazutchiki
Вредители/vrediteli!
Вредители/vrediteli!
Вредители/vrediteli!
(UPP! UT!
JÄVLA FINNAR!
ILLEGALA GRÄNSÖVERLÖPARE!
SABOTÖRER! SABOTÖRER! SABOTÖRER!)
(YLÖS! ULOS!
PERKELEEN SUOMALAISET!
LAITTOMAT RAJALOIKKARIT!
SABOTOIJAT! SABOTOIJAT! SABOTOIJAT!)

/UD-KÖREN blir NKVD-MÄNNEN som griper Kaarle./
(/UM-Kuorosta tulee NKVD-Miehiä jotka vangitsevat Kaarlen./)

/UD-KÖREN (upprepar på RYSKA: blir NKVD-MÄN/
(toistaa VENÄJÄKSI: muuntuvat NKVD-Miehiksi/)
встать!/vstat'!
На выход/ Na vykhod
Проклятые чухонцы/Prokliatye chukhontsy
лазутчики/lazutchiki
Вредители/vrediteli!
Вредители/vrediteli!
Вредители/vrediteli!
(UPP! UT!
JÄVLA FINNAR!
ILLEGALA GRÄNSÖVERLÖPARE!
SABOTÖRER! SABOTÖRER! SABOTÖRER!)
(YLÖS! ULOS!
PERKELEEN SUOMALAISET!
LAITTOMAT RAJALOIKKARIT!
SABOTOIJAT! SABOTOIJAT! SABOTOIJAT!)

KAARLE/RYSKA/(/venäjäksi/)
встать!/vstat'!
На выход/ Na vykhod
чертовы злоумышленники/ chiortovy zloumyshlenniki
нелегалы/nelegaly
вражеские шпионы/vrazheskie shpiony!
вражеские шпионы/vrazheskie shpiony!
(UPP! UT!
JÄVLA INKRÄKTARE!
ILLEGALA INDIVIDER!
SPIONER! SPIONER!)
(YLÖS! ULOS!
PERKELEEN TUNKEILIJAT!
LAITTOMAT HENKILÖT!
VAKOOJAT! VAKOOJAT!)

UD-KÖREN/upprepar på RYSKA: blir NKVD-MÄN/
(toistavat VENÄJÄKSI: muuntuvat NKVD-Miehiksi)
встать!/vstat'!
На выход/ Na vykhod
чертовы злоумышленники/ chiortovy zloumyshlenniki
нелегалы/nelegaly
вражеские шпионы/vrazheskie shpiony!
вражеские шпионы/vrazheskie shpiony!
(UPP! UT!
JÄVLA INKRÄKTARE!
ILLEGALA INDIVIDER!
SPIONER! SPIONER!)
(YLÖS! ULOS!
PERKELEEN TUNKEILIJAT!
LAITTOMAT HENKILÖT!
VAKOOJAT! VAKOOJAT!)

KAARLE

встать!/vstat'!

На выход/ Na vykhod

Чертовы иностранцы / chiortovy inostrantsy

Беспаспортные бродяги/ bespasportnye brodiagi

терористы/teroristy! терористы/teroristy!

(UPP! UT!

JÄVLA UTLÄNNINGAR!

ILLEGALA PAPPERSLÖSA!

TERRORISTER! TERRORISTER!)

(YLÖS! ULOS!

PERKELEEN ULKOMAALAISET!

LAITTOMAT PAPERITTOMAT!

TERRORISTIT! TERRORISTIT!)

UD-KÖREN/upprepar på RYSKA: blir NKVD-MÄN/

(/toistavat VENÄJÄKSI: muuntuvat NKVD-Miehiksi/)

встать!/vstat'!

На выход/ Na vykhod

Чертовы иностранцы / chiortovy inostrantsy

Беспаспортные бродяги/ bespasportnye brodiagi

терористы/teroristy! терористы/teroristy!

(UPP! UT!

JÄVLA UTLÄNNINGAR!

ILLEGALA PAPPERSLÖSA!

TERRORISTER! TERRORISTER!)

(YLÖS! ULOS!

PERKELEEN ULKOMAALAISET!

LAITTOMAT PAPERITTOMAT!

TERORISTIT! TERRORISTIT!)

TANJA

Vad gör dom!

(Mitä he tekevät!)

9:2

/ARKIVARIEN, TANJA, KAARLE, UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN./

/UD-KÖREN växlar emellan att vara UD-KÖREN (FINSKA) och RYSKA NKVD-MÄN (RYSKA) som lyser med sina pannlampor i ögonen på KAARLE och TANJA./

(/UM-Kuoro on vaihtelevasti UM-Kuoro (SUOMI) ja VENÄLÄISIÄ NKVD-

Miehiä (VENÄJÄ) jotka valaisevat taskulampuillaan Kaarle ja Tanjaa silmiin./)

TANJA

Sluta! Vad gör ni!

(Lopettakaa! Mitä te teette!)

ARKIVARIEN/till UD-KÖREN/(/UM-Kuorolle/)

Jatkakaa. Parempi että hän saa nähdä.

(Fortsätt. Det är lika bra att hon får se.)

/UD-KÖREN som NKVD-MÄNNEN torterar under det följande KAARLE på olika vis: först nästan som en lek för att sen bli allt våldsammare. TANJA försöker hindra dem, skydda Kaarle./

(/UM-Kuoro NKVD-Miehinä kiduttavat seuraavien vuorosanojen ajan Kaarle eri tavoin: ensin melkein leikillään ja sitten yhä vakavammin. Tanja yrittää estää heitä, suojella Kaarle./)

/UD-KÖREN läser fragment av dokument och brev: skapar kaos bland dokumenten: TANJA försöker återskapa ordning./

(UM-Kuoro lukee katkelmia asiakirjoista ja kirjeistä: saavat asiakirjat kaoottiseen epäjärjestykseen: Tanja yrittää laittaa ne uudestaan järjestykseen./)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN

лазутчик/lazutchik

Каарле Вихтори Турунэн/KAARLE VIHTORI TURUNEN

(GRÄNSÖVERLÖPARE (RAJALOIKKARI
KAARLE VIHTORI TURUNEN)

TANJA

Sluta!

(Lopettakaa!)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN

лазутчик/lazutchik

Чертов злоумышленник/ chiortov zloumyshlennik

(GRÄNSÖVERLÖPARE

JÄVLA INKRÄKTARE)

(RAJALOIKKARI

PERKELEEN TUNKEILIJA)

TANJA

Nej!

(Ei!)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
лазутчик/lazutchik
Чертов иностранец/chiortov inostranets
Чухонский сукин сын/chukhonskij sukin syn
(GRÄNSÖVERLÖPARE
JÄVLA UTLÄNNING
FINNJÄVEL)
(RAJALOIKKARI
PERKELEEN ULKOMAALAINEN
PERKELEEN SUOMALAINEN)

TANJA
Släpp honom!
(Pästäkää hänet!)

UD-KÖREN/FINSKA/ (/SUOMEKSI/)
Rajaloikkari Kaarle Vihtori Turunen
Salaa meriteitse siirtynyt Neuvostoliitton
(Gränsöverlöpare Kaarle Vihtori turunen
Som via hemliga vägar åkt till Sovjetunionen)

KAARLE
Tahdon kotiin.
(Jag vill hem)

TANJA
Hjälp honom!
(Auttakaa häntä!)

UD-KÖREN
Tahtoisi palata Suomeen huolehtimaan puutteeseen joutuneesta
perheestään
Önskar återvända till sin familj
i Finland
som hamnat i nöd)

KAARLE
Tahdon kotiin.
(Jag vill hem)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
лазутчик/lazutchik
Чертов злоумышленник/ chiortov zloumyshlennik
(GRÄNSÖVERLÖPARE
JÄVLA INKRÄKTARE)
(RAJALOIKKARI
PERKELEEN TUNKEILIJA)

KAARLE
Nie priznaiu
(Jag erkänner inte)
(En tunnusta)

TANJA
Släpp honom!
(Päästäkää hänet!)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
Чертов иностранец / chiortov inostranets
Чухонский сукин сын/ Chukhonskij sukin syn
(JÄVLA UTLÄNNING! JÄVLA FINNJÄVEL!)
(PERKELEEN ULKOMAALAINEN! PERKELEEN SUOMALAINEN!)

TANJA
SLÄPP!
(PÄÄSTÄKÄÄ!)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
Беспаспортный бродяга/bespasportny brodiaga
Вредитель/vreditel'
(illegal papperslös
Sabotör)
(laiton paperiton
Sabotoija)

KAARLE
He признаю / Nie priznaiu
(Jag erkänner inte)
(En tunnusta)

UD-KÖREN

TYÖMIES KAARLE VIHTORI TURUNEN
(ARBETARE KAARLE VIHTORI TURUNEN)

KAARLE
Kyllä, minä olen
(Ja, det är jag)

TANJA
Ni måste hjälpa honom!
(Teidän täytyy auttaa häntä!)

UD-KÖREN
Palautetaan kotimaahan
palautetaan
palautetaan
(Återlämnas till hemlandet
Återlämnas
Återlämnas)

KAARLE
Kotimaa
(Hemlandet)

UD-KÖREN
Palautetaan kotimaahan
jossa hänellä on vaimo ja lapsi odottamassa
vaimo ja lapsi odottamassa
(Återlämnas till hemlandet
där han har
fru och barn
som väntar på honom
fru och barn som väntar på honom)

KAARLE
Vaimo ja lapsi
(Fru och barn)

TANJA
HJÄLP HONOM!
(AUTTAKAA HÄNTÄ!)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
Чертов злоумышленник/ chiortov zloumyshlennik
Вражеский шпион/Vrazheskiy shpion

(jälvla inkräktare)
(spion)
(perkeleen tunkeiliija)
(vakooja)

KAARLE

He признаю/Nie priznaiu
(Jag erkänner inte)
(En tunnusta)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
нелегал/nelegal
Терорист/terrorist
(illegalt element/individ)
(TERRORIST)
(laiton alkio/henkilö)
(TERRORISTI)

KAARLE

He признаю/Nie priznaiu
(Jag erkänner inte)
(En tunnusta)

UD-KÖREN
ROUVA VILMA TURUNEN
(FRU VILMA TURUNEN)

KAARLE

Vilma
EEvi

TANJA

Få hem honom!
(Saakaa hänet kotiin!)

UD-KÖREN

Neuvostoviranomaisilta ei vieläkään ole saatu lopullista
vastausta tässä asiassa.
(Man har ännu heller inte fått något slutgiltigt svar från
myndigheterna i Sovjetunionen i detta ärende)

KAARLE

Eevi

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN
Терорист/terrorist

Диверсант/Diversant

(TERRORIST)

(FÖRRÄDARE/SPION)

(TERRORISTI)

(PETTURI/VAKOOJA)

KAARLE

He признаю / Nie priznaiu

(Jag erkänner inte)

(En tunnusta)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN

Терорист/terrorist

Диверсант/Diversant

(TERRORIST)

(FÖRRÄDARE/SPION)

(TERRORISTI)

(PETTURI/VAKOOJA)

KAARLE

He признаю / Nie priznaiu

(Jag erkänner inte)

(En tunnusta)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN

Терорист/terrorist

Диверсант/Diversant

(TERRORIST)

(FÖRRÄDARE/SPION)

(TERRORISTI)

(PETTURI/VAKOOJA)

9:3

/TANJA, KAARLE, UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN, ARKIVARIEN/

KAARLE

Признаю/Priznaiu

(Jag erkänner.)

(Tunnustan)

UD-KÖREN som RYSKA NKVD-MÄN (RYSKA) (/VENÄJÄKSI/)

Каарле Вихтори Турунэн

(KAARLE VIHTORI TURUNEN)

EN NKVD-MAN

Согласно пятьдесят-восьмой статье – параграфам шесть и девять, за шпионаж (собираение и передача государственных секретов) и контрреволюционную деятельность, вы приговорены к смерти.
/Soglasno pitdesiat-vos'moi stat'ie – paragrafam shest' i deviat', za shpionazh sobiranie i peredacha gosudarstvennykh sekretov i kontrrevoliutsionuiu deiatel'nost, vy prigovoreny k smerti./

(Ni döms enligt paragraf femtioåtta-sex och femtioåtta-nio för spionage, insamling och spridning av statshemlighet och kontrarevolutionär rörelse till döden)

(Teidät tuomitaan pykälän viisikymmentäkahdeksan-kuusi ja viisikymmentäkahdeksan-yhdeksän mukaisesti vakoilusta, valtionsalaisuuksien keräämisestä ja ulkomaille levittämisestä sekä vastavallankumouksellisesta liikehdinnästä kuolemaan.)

UD-KÖR/som en röst/(FINSKA) (/yhteen ääneen/SUOMEKSI/)

Kaarle Vihtori Turunen. Teidät tuomitaan pykälän viisikymmentäkahdeksan-kuusi ja viisikymmentäkahdeksan-yhdeksän mukaisesti vakoilusta, valtionsalaisuuksien keräämisestä ja ulkomaille levittämisestä sekä vastavallankumouksellisesta liikehdinnästä kuolemaan.

(Ni döms enligt paragraf femtioåtta-sex och femtioåtta-nio för spionage, insamling och spridning av statshemlighet och kontrarevolutionär rörelse till döden)

TANJA

Vart tar ni honom!

(Minne te viette häntä!)

/EN NKVD-MAN för ut Kaarle./

(Yksi NKVD-Miehistä vie Kaarlen ulos.)

9:4

/TANJA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN, (VILMA)/

/TANJA kvar i dokumentkaoset./

(/Tanja yhä keskellä asiakirjakaosta./)

TANJA

Stoppa dom! Du måste stoppa dom.

(Pysäytä ne! Sinun täytyy pysäyttää ne.)

ARKIVARIEN

Det finns inget vi kan göra.

Det var hans dödsdom, de fabricerade hans dödsdom.

(Mitään ei ole tehtävissä.)

Se oli hänen kuolemantuomionsa, he väärensivät hänen kuolemantuomionsa.)

TANJA

()

ARKIVARIEN

De dömde honom till döden enligt paragraf femtioåtta-sex och femtioåtta-nio för spionage, insamling och spridning av statshemlighet och kontrarevolutionär rörelse.

(He tuomitsivat hänet kuolemaan pykälän viisikymmentäkahdeksan-kuusi ja viisikymmentäkahdeksan-yhdeksän vakoilusta, valtionsalaisuuksien keräämisestä ja levittämisestä sekä vastavallankumouksellisesta liikehdinnästä.)

TANJA

Spionage?

Kontrarevolutionär rörelse?!

(Vakoilu?

Vastavallankumouksellinen liikehdintä?!)

/UD-KÖREN (svarar/uppregar/

FORTS.□

(/UM-Kuoro (vastaa/toistaa: JATKUU/)

Vakoilu

//valtionsalaisuuksien kerääminen

Vastavallankumouksellinen liikehdintä

(Spionage

insamling och spridning av statshemlighet

Kontrarevolutionär rörelse))

TANJA/parallellt med UD-KÖREN/

//Han vill ju bara hem! Varför kunde dom inte låtit honom åka!

Så hade dom blivit av med honom!

Han ville bara hem!

(/rinnakkain UM-Kuoron kanssa/ Hänhän haluaa vain kotiin! Miksi he eivät voineet antaa hänen lähteä! Niin he olisivat päässeet hänestä eroon! Hän halusi vain kotiin!)

ARKIVARIEN

Just därför. Det var förräderi att vilja lämna Sovjet.

(Juuri sen takia. Oli petturuutta haluta lähteä Neuvostoliitosta.)

TANJA

Så dom sköt honom?

(Joten he ampuivat hänet?)

/UD-KÖREN tystnar/
(/UM-Kuoro hiljenee/)

ARKIVARIEN

De sköt honom.

(He ampuivat hänet.)

TANJA

Var

(Missä)

ARKIVARIEN

Jag vet inte mer än det som står här.

Tjugotredje februari nittonhundratrettioåtta.

Jekaterinburg

(En tiedä enempää kuin mitä tässä sanotaan. Kahdeskymmeneskolmas helmikuuta tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan.

Jekaterinburg.)

TANJA

()

ARKIVARIEN

Han ligger antagligen i en av alla massgravar.

(Luultavasti hän makaa yhdessä monista joukkohaudoista.)

TANJA

Och allt det här? alla papper!

Då var det ingen idé!

(Ja kaikki tämä? Kaikki paperit!

Sitten näillä ei ollut mitään väliä!)

ARKIVARIEN

Jag är ledsen Tanja.

(Olen pahoillani Tanja.)

/VILMAS VÄNTAN: ordnar dokumenten. Sjunger/nynnar./

(Vilman odotus: järjestee asiakirjoja. Laulaa/hyräilee.)

SCEN 10

10:1

/TANJA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN, VILMA/

/VILMA kliver fram/

(/Vilma astuu esiin/)

VILMA/UD-KÖREN in vid //./ (/UM-Kuoro sisään "/" kohdalla/)

Käännyn kohteliaimmin Herra Pääministerin puoleen.

Asiani koskee miestäni Kaarle Vihtori Turusta. Hän lähti Helsingistä Neuvostoliittoon vuonna

tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkaksi. Viimeisen kirjeen sain tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan. Sen jälkeen ei ole kuulunut mitään. Mieheni halusi pois Neuvostoliitosta.

Minä yritin Ulkoministeriön ja Punaisenristin kautta, ei kuulu sieltäkään mitään. Saisi tietää elääkö vai onko kuollut.

//Herra Pääministeri kun kävi Moskovassa voisiko antaa tietoa, pääseekö ne henkilöt pois jotka meni pulavuotena

Neuvostoliittoon.

(Jag vänder mig vörtnadsfullt till herr Statsminister. Mitt ärende gäller min man Kaarle Vihtori Turunen. Han åkte från Helsingfors till Sovjetunionen år 1932. Det sista brevet fick jag 1938. Efter det har jag inte hört något. Min man ville bort från Sovjetunionen. Jag försökte via Utrikesministeriet och Röda Korset, inte heller därifrån hörs något. Bara jag fick veta om han lever eller har dött. Herr Statsminister som varit i Moskva, kunde Ni ge information om de personer som åkte till Sovjetunionen under svältåren, får komma därifrån.)

UD-KÖREN/parallellt med Vilma vid //- Ökande/ FORTS.□

(/simultaanisiti Vilman kanssa/voimistuen, JATKUU/)

//Saisi tietää elääkö vai onko kuollut.

Saisi tietää elääkö vai onko kuollut.

(Bara jag fick veta om han lever eller har dött.)

ARKIVARIEN

Hon skriver till statsministern. Nittonhundrafemtiofem.

Hon vill veta om han lever eller är död.

(Hän kirjoittaa pääministerille.)

Tuhatyhdeksänsataaviisikymmentäviisi. Hän haluaa tietää onko Kaarle kuollut, vai elääkö hän.)

VILMA

Jään odottamaan arvoisaa vastaustanne.

Vilma Turunen

(Jag inventar ert värdefulla svar.)

TANJA

Vilma. Du kan sluta vänta. Det är försent.

/till Arkivarien/

Du måste säga det till henne.

(Vilma. Voit lakata odottamasta. On liian myöhäistä.)

/Arkistoijalle/

Sinun täytyy kertoa se hänelle./)

/ARKIVARIEN tystar UD-KÖREN/

(/Arkistoija hiljentää UM-Kuoron/)

ARKIVARIEN

Rouva Vilma Turunen.

(Fru Vilma Turunen.)

VILMA

Kyllä.

(Ja.)

ARKIVARIEN

Minun on ilmoitettava teille että miehenne on kuollut.

Hänet ammuttiin helmikuun kahdentenäkymmenentenäkolmantena päivänä tuhatyhdeksänsataakolmekymmentäkahdeksan Jekatrineburgissa.

Tässä on kaikki tiedot.

(Jag måste meddela att er make är död.)

Han sköts den tjugotredje februari nittonhundratrettioåtta i Jekatrineburg. Här är alla uppgifter.)

/ARKIVARIEN överräcker dokumentet från arkivet/

(/Arkistoija luovuttaa arkistosta löytyneet asiakirjat/)

VILMA

Mikä tämä on?

(Vad är det här?)

ARKIVARIEN

Hänen kuolemantuomionsa.

Pahoittelen.

(Hans dödsdom.

Jag beklagar.)

/TANJA tar tag om Vilma/

(/Tanja ottaa Vilmasta kiinni/)

10:2

/TANJA, VILMA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN, VILMA/

UD-KÖREN/med en röst/(//yhteen ääneen/)

Rouva Vilma Turunen

(Fru Vilma Turunen.)

VILMA/svagt/(//hiljaa/)

Kyllä,

minä olen.

(Ja, det är jag.)

UD-KÖREN/med en röst: TANJA in vid //./

(//yhteen ääneen, Tanja sisään "/" kohdalla//)

Pääministerille yhdestoista//yhdettätoista viisikymmentäviisi osoittamanne kirjeen johdosta koskien miehenne Kaarlo Vihtori Turusen mahdollista paluuta, //olisi Teidän siis jatkettava yrityksiänne miehenne nykyisen olinpaikan selville saamiseksi. //Saatuaan tietää, että hän itse haluaa palata Suomeen, ministeriö harkitsee, voiko se ryhtyä toimenpiteisiin hänen paluunsa hyväksi.

(Med anledning av det brev som Ni har adresserat till statsministern den 11/11 -55, om er mans eventuella återvändande, så bör Ni fortsätta med Era försök att få reda på er mans nuvarande vistelseort. Efter att ministeriet fått veta att han själv vill återvända till Finland överväger ministeriet om de kan vidta åtgärder för hans återvändande.)

TANJA/in vid: //./

//Tyst!Vi vill inte höra mer!

//Gå härifrån!

//TYST!

(//Hiljaa! Emme halua kuulla enempää!

//HILJAA! Voisitteko olla jo hiljaa!

//HILJAA!)

VILMA

nykyisen olinpaikan?
(nuvarande vistelseort)

TANJA

Vi vet redan! Dom sköt honom! Dom sköt honom för att ni inte hjälpte honom!

(Me tiedämme jo! Ne ampuivat hänet! Ne ampuivat hänet koska te ette auttaneet häntä!)

UD-KÖREN

FORTS. □

(/JATKUU/)

nykyisen olinpaikan

nykyisen olinpaikan

(nuvarande vistelseort)

TANJA

Låt oss va! Vi vill inte höra statsministerns svar! Vi vill inte höra nåt mer från er!

(Antakaa meidän olla! Emme halua kuulla pääministerin vastausta! Emme halua kuulla teistä enempää!)

UD-KÖREN (/JATKUU 10:3 loppuun/)

FORTS. 10:3 ut □

voiko se ryhtyä toimenpiteisiin hänen paluunsa hyväksi
paluunsa hyväksi

(om de kan vidta åtgärder för hans återvändande
återvändande)

TANJA

Det räcker!

Ut! Stick!

Och ge mig den där, den är min! Min!

Minun! Minun minun minun!

(Riittää jo!

Ulos! Painukaa tiehenne!

Ja antakaa tuo minulle, se on minun! Minun!)

(Min! Min min min!)

/TANJA sliter åt sig mappen med dokumenten. Jagar iväg UD-KÖREN./

(/Tanja riuhtoo itsellensä asiakirjat sisältävän kansion. Hätyyttää UM-Kuoron tiehensä./)

10:3

/TANJA, VILMA, EEVI/

/VILMA och TANJA kvar. TANJA samlar ihop Kaarles brev, ger dem till Vilma./

(/Vilma ja Tanja yhä arkistossa. Tanja kerää Kaarlen kirjeet kasaan, antaa ne Vilmalle./)

TANJA

Vapaus

(Frihet)

VILMA

Vapaus

(Frihet)

EEVI

Vapaus

(Frihet)

/EEVI in med brevet "Eevi hyvä"/

(/Eevi sisään, kirje mukanaan, "Eevi hyvä"/)

EEVI

Isällä on ollut kovasti ikävä sinua ja tulisin kyllä jouluksi

(Pappa har längtat väldigt mycket efter dig och skulle gärna vilja hälsa på dig till jul)

TANJA

Isä

(Pappa)

EEVI

Isä

(Pappa)

VILMA

kestä niin kuten olet kestänyt tähänkin asti

Kestä

(håll ut så som du hållit ut tills nu)

Håll ut)

/VILMA och EEVI försvinner./

(/Vilma ja Eevi katoavat./)

/TANJA somnar av utmattning bland dokumenten./

(/Tanja nukahtaa uupuneena asiakirjojen keskelle./)

10:4

/TANJA, ARKIVARIEN, UD-KÖREN/

/ARKIVARIEN medan Tanja sover: hen kopierar och ordnar alla dokument och brev och placerar dem i en prydlig hög.

ARKIVARIEN och UD-KÖREN läser brevfragmenten: simultant, separerat, utspritt, samlat, högt, lågt osv./

(/Arkistoiija Tanjan nukkuessa: monistaa ja järjestää kaikki asiakirjat ja kirjeet ja laittaa ne siististi pinoon. Arkistoiija ja UM-Kuoro lukevat katkelmia kirjeistä: simultaanisti, erikseen, hajaantuneesti, yhdessä, kovaa, hiljaa jne./)

ARKIVARIEN och KÖREN

Isällä on ollut kovasti ikävä sinua ja tulisin kyllä jouluksi
(Pappa har längtat väldigt mycket efter dig och skulle gärna vilja hälsa på dig till jul)

Sitten kun isä tulee niin käymme saarella kesällä ja minä opetan sinut uimaan

(sen när pappa kommer åker vi till ön och jag lär dig simma)

Aurinko paistaa jo hyvin lämpöisesti paljon korkeammalta kun siellä tähän aikaan

(Solen skiner redan mycket varmt
mycket högre än därhemma
vid den här tiden)

Sinä olet useasti

kehoittanut minua olemaan kärsivällinen ja se on ollut minulle hyvinkin suuresta merkityksestä

(Du har ofta uppmanat mig att vara tålmodig och det har haft stor betydelse för mig)

Nyt täytyy minun sanoa sinulle samoin että kestä niin kuten olet kestänyt tähänkin asti

(Nu måste jag säga dig detsamma, att håll ut så som du hållit ut tills nu)

Taitaa olla edessä maantie ritarin osa
omat onnensa sielläkin jos ei muuta niin -
vapaus

(Framför en lär vänta en landsvägsriddares lott
men det är bra det med, det har också sin egen lycka om inte annat
så- frihet)

SCEN 11

11:1

/TANJA, LIINA/

/Morgon. TANJA sover på golvet. Bredvid henne ligger två
mappar: originalmappen och en kopia. Dörren till arkivet
öppnas. LIINA in. Tänder lamporna./

(/Aamu. Tanja nukkuu lattialla, vieressään kaksi kansiota:
alkuperäinen ja kopio. Arkiston ovi avautuu. Liina sisään. Sytyttää
valot./)

LIINA

Tanja? Tanja! är du där?

Herregud.

(Tanja? Tanja! Oletko siellä? Herra jumala.)

TANJA

Mamma?

(Äiti?)

LIINA

Hur är det? mår du bra?

(Miten sinä voit? Oletko kunnossa?)

TANJA

Mamma!

(Äiti!)

LIINA

Har du sovit här på golvet!

Vi blev väldigt oroliga när du inte kom till hotellet och din
mobil var avstängd!

(Oletko nukkunut tässä lattialla!

Huolestuimme kovasti kun et tullut hotellille ja kännykkäsi oli
kiinni!)

TANJA

Jag är inte alls klar.

(En ole vielä valmis.)

LIINA/Tanja simultant vid //./

"Asia/ärende:

//Kaarlo Vihtori Turunen"?

(/Tanja simultaanisti "/" kohdalla/

/asia:)

TANJA/*uttalar hans namn korrekt för första gången/*

//Kaarlo Vihtori Turunen

Öppna inte!

(/lausuu hänen nimensä ensimmäistä kertaa oikein /

Älä avaa!)

LIINA/*upptäcker kopian av mappen/*

Du måste hållit på hela natten.

(/huomaa kansion kopion/

Sinun on täytynyt monistaa koko yö.)

TANJA

Brevet. Mormor tog brevet.

(Kirje. Isoäiti otti kirjeen.)

LIINA

Mormor? du yrar.

(Isoäiti? Mitä sinä houraillet.)

TANJA

Hon tog det, jag sa att det måste tillbaka i mappen. Att vi skulle översätta det. Men hon tog det.

(Hän otti sen, sanoin että se pitää laittaa takaisin kansioon. Että me kääntäisimme sen. Mutta hän otti sen.)

LIINA/*upptäcker brevet/*

"Tagil november trettiosju. Eevi hyvä."

Herregud. Han skrev till mamma.

(/Huomaa kirjeen/

"Tagil marraskuu kolmekymmentäseitsemän. Eevi hyvä."

Herrajumala. Hän kirjoitti äidille.)

TANJA

Var kom det ifrån?

(Mistä sinä sen löysit?)

LIINA/läser med svårighet...*stakar sig/*

kiitksia paljon

kirjeestä ja kuvasta jonka isä sai tänne... kau...aksi vieraalle
male

Kära Eevi... tack så mycket för brev... brev och foto... som pappa
idag fick hit... till främmande land.

Isällä... on ollut kovasti ikävä sinua ja

Nej, det för svårt, jag kan inte...

(/vaikea lukea...takeltelee/

Eevi hyvä...kiitoksia paljon kirjeestä..kirjeestä ja kuvasta...jotka
isä sai tänään tänne..kauaksi vieraalle maalle.

Ei, se on liian vaikeaa, en osaa...)

TANJA/tar brevet/

Det gör inget. Vi ber nån.

(/ottaa kirjeen/

Ei se haittaa. Pyydetään jotakuta.)

LIINA

Tänk om mamma hade fått se det här

(Ajattele jos äiti olisi saanut nähdä tämän)

TANJA

Det har hon, hon läste det. Vi läste det tillsammans.

(Kyllä hän sai, hän luki sen. Luimme sen yhdessä.)

/De gråter./

(/He itkevät/)

LIINA

Få se! Ge mig!

()

Isällä... on ollut kovasti ikävä sinua ja...tulisin kyllä...

jouluksi...sinua katsomaan... mutta sinnen toisena jouluna...

elä...eli kesällä ehkä isä tulle

pappa längtar väldigt mycket efter dig och skulle... gärna hälsa
på dig men det är lång väg och... måste vara... på arbetet... men

kanske en annan jul eller sommar... kanske pappa kan komma
(Näytä! Anna minulle!)

TANJA

Du kan ju
(Sinähän osaat)

LIINA/fortsätter/

Var bara flitig och läs läxor... var snäll mot mamma, så kanske, nej, så kommer säkert jultomten till dig... med ...skidor...och kanske annat beroende på hur rik tomten är
Sen när pappa kommer... kanske vi kan åka till skärgården på sommaren och jag lär dig... simma? om... du redan kan, nej, om du inte redan kan

Har du jullov från skolan? Rolig vinter till dig och god jul
Skriv... skriv sen igen när mamma skriver... för jag får så lite brev

Många hälsningar till dig och mamma

Pappa

(Ole vaan ahkera lukemaan läksysi...ja äidille kiltti niin ehkä, ei, niin kyllä se pukki sinulle...ne sukset...ja ehkä muutakin, kuinka rikas se pukki on.

Sitten kun isä tulee...niin käymme ehkä saarella kesällä ja minä opetan sinut...uimaan? jos...vielä osaa, ei, jos et vielä osaa

Onko sinulla joululoma koulusta? Hauskaa talvea sinulle ja hauskaa joulua

Kirjoita/kirjoita sitten taas kun äitikin kirjoittaa
...kun minä saan niin vähän kirjeitä.

Oikein paljon terveisiä sinulle ja äidille.
Isä)

TANJA

Isä

Jag visste inte att du förstod så mycket
(En tiennyt että ymmärrät noin paljon)

LIINA

Inte jag heller
(En minäkään)

TANJA

Det luktar kaffe
(Tuoksuu kahville)

LIINA

Lo sitter där uppe och dricker morgonkaffe
(Lo istuu tuolla ylhäällä ja juo aamukahvia)

TANJA
Lo?

LIINA
Arkivarien. Det var ju Lo som ringde mig från din mobil och sa att du var här? Att du somnat och nog behövde bli hämtad.
(Arkistoija. Lohan se oli joka soitti minulle kännykästäsi ja kertoi että olet täällä? Että olet nukahtanut ja sinut olisi paremp hakea.)

TANJA/för sig själv/
Jag måste ut härifrån.
(/itsekseen/
Minun täytyy päästä täältä pois.)

LIINA
Ge mig mappen!
(Anna kansio minulle!)

TANJA
Nej! Låt den ligga.
Allt finns här.
(Ei! Anna sen olla.
Kaikki löytyy täältä.)

/TANJA tar kopian av mappen. Stoppar ner originalbrevet till Eevi och lappen från det ryska arkivet i mappen och tar den med sig./
(/Tanja ottaa kansion kopion. Laittaa Eeville osoitetun alkuperäisen kirjeen ja lapun venäläisestä arkistosta kansioon ja ottaa sen mukaansa./)

/LIINA och TANJA ut/
(/Liina ja Tanja ulos./)

SLUT
(LOPPU)